

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
دانشگاه پروان
دانشکده اقتصاد

اقتصاد بین الملل (سمستر دوم)

استاد مدرس: عبدالقهار "رشیدی"

سال تحصیلی ۱۳۹۷

فصل اول

مفهوم اقتصاد بین الملل

اقتصاد بین المللی بدنبال توضیح الگوها و نتایج معامله ها و تعاملات میان ساکنان کشورهای مختلف مانند بازرگانی، سرمایه گذاری و مهاجرت است.

بازرگانی بین المللی به مطالعه جریان تجارت کالا و خدمات از راه مرزهای بین المللی می پردازد.

سرمایه گذاری بین المللی به مطالعه جریان سرمایه در میان بازارهای سرمایه بین المللی و تأثیر این جنبش ها بر نرخ ارز می پردازد.

اقتصاد سیاسی بین المللی برگرفته از روابط بین الملل به مطالعه مسائل سیاسی بین المللی میپردازد.

اقتصاد بین الملل به دو بخش تقسیم می گردد:

۱. تجارت بین الملل: تجارت بین الملل به مقوله داد و ستد کالا ها و خدمات میان ملتها و کشور های جهان می پردازد در بسیاری از کشورها تجارت خارجی نقش بسزایی در تولید ناخالص داخلی ایفا می کند.

تاریخ تجارت بین الملل روایت چگونگی شکل گیری جریان مبادله کالا میان سرزمین های دور از هم است در روزگاران گذشته که هنوز واحد های جغرافیایی سیاسی به نام دولت و کشور شکل نگرفته بود تجارت بین الملل تنها می توانست به داد و ستد میان دو منطقه یا سرزمین دور تعبیر شود.

نقش تجارت در توسعه

۱. تجارت باعث بهره برداری کامل از منابع بیکار داخلی میشود.
۲. تجارت بین الملل موجب تشویق جریان بین المللی سرمایه از سوی کشورهای خارجی توسعه یافته به سوی کشورهای در حال توسعه میشود.
۳. تجارت بین الملل وسیله ای برای انتقال ایده ها و فناوری جدید، روش اداره جدید و سایر مهارت هاست.
۴. با بزرگ تر شدن اندازه بازار تجارت امکان تقسیم نیروی کار و صرفه جویی های مقیاس را فراهم میکند.
۵. تجارت بین الملل یک اسلحه کارآمد علیه انحصار به شمار میرود. زیرا که با وجود رقابت تولیدکننده گان داخلی انگیزه تولید با کارایی بیشتر را بدست می آورند.
۶. در برخی از کشورهای بزرگ در حال توسعه، نظیر برزیل واردات کالاهای صنعتی جدید موجب افزایش تقاضا شده و به دنبال آن تولید داخلی همین کالاها با کارایی قابل قبول، عملی شده است.

۲. مالیه بین الملل:

✓ مالیه بین الملل به بررسی بازار های ارز خارجی ، تراز پرداخت ها و تعدیل تراز پرداخت ها در حالت عدم تعادل می پردازد.

✓ تجارت خارجی متضمن پرداخت و دریافت وجوه به پول رایج خارجی است در داد و ستدهای خارجی کشورهای واردکننده ناگزیرند بهای کالاهای خریداری شده از خارج را به پول رایج کشور صادر کننده پردازند که در نتیجه بازار ارز نمود پیدا می کند، بازار ارز مبحثی است که مالیه بین الملل آنرا بررسی می نماید.

اهمیت اقتصاد بین الملل:

✓ صادرات و واردات کالاها بین کشورها ، تبدیل پول یک کشور به سایر ارزها ، برنامه های خبری رسانه ها مربوط به مذاکرات ، مسایل جهانی شدن ، مسایل ناشی از مهاجرت قانونی و غیر قانونی ، افزایش چالش های اقتصادی بین کشورها ، انتقال فناوری بین کشورها چند ملیتی ، خشکسالی و فقر عمیق در برخی از کشورها ، بحران های مالی و بی ثباتی های مالی بین المللی ... تمام این عناوین و موضوعات دیگر به طور مستقیم و غیر مستقیم با عنوان اهمیت اقتصاد بین الملل ارتباط دارند. بنا برین برای اینکه به مصرف کننده گان و شهروندان نشان دهیم که جهان امروز به کدام سمت در حال حرکت است، آگاهی از وضعیت اقتصاد بین الملل ضروری است.

موضوع اقتصاد بین الملل یا مباحث اقتصاد بین الملل

✓ به صورت خاص موضوع اقتصاد بین الملل شامل پنج موضوع ذیل میگردد:

- (1) نظریه حقیقی تجارت (اساس و منفعت تجارت را تحلیل میکند)
- (2) نظریه سیاست تجارتي (دلایل ، اثرات ، محدودیت ها و قیود تجارتي را بحث میکند)
- (3) بازار های نرخ تبادل (چوکات تبادل پول ملی را به پول های دیگر نشان میدهد)
- (4) بیلانس (درآمد و تادیات یک مملکت را به ممالک دیگر نشان میدهد)
- (5) طرق تعادل بیلانس تادیات یا تراز پرداختها یا اقتصاد کلان باز (میکنیم های تعادل را غرض از بین بردن عدم تعادل در آن بیلانس مورد مطالعه قرار میدهد) میباشد.

دلایل که اقتصاد بین الملل را موضوع مخصوص بخودش میسازد

- (1) موجودیت نظام های سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی مختلف (قوانین و مقررات ، امتیاز دادن متشبهین داخلی نظر به خارجی ، تبعیض در تولید و توزیع ، وضع تعرفه های گمرکی صادراتی و وارداتی ، تعیین سهمیه ها...)
- (2) موجودیت پول های مختلف در جهان (نشر پول و اداره ان امتیازی است که از سلطه سیاسی و قدرت یک دولت نماینده گی میکند سیستم های ذیل بخاطر این مشکل روی دست گرفته شد).
 - (۱) معیار طلا (۲) . سیستم برتن وودز بین سال های ۱۹۷۱-۱۹۴۷ (۳) . سیستم تبادلہ نوسانی
 - (۴) . ارزش پول ها به یک سبد اسعار قوی
- (3) ساختمان اقتصادی و تجهیز عوامل تولید (متفاوت بودن مقدار عوامل تولید و جنسیت عوامل تولید)
- (4) سیاست های ملی متفاوت (روابط اقتصادی بین المللی سمت و نوع سیاست بین المللی را متاثر میسازد).

عوامل بنیادی در روابط اقتصاد بین الملل

- (1) اختراعات و اکتشافات
- (2) ازدیاد نفوس و ورشکست اقتصاد معیشتی
- (3) ازدیاد فلزات نجیبه و نقش پول
- (4) پیدا شدن طبقه سرمایه دار
- (5) عقاید فلسفی بحیث زیر بنا عقاید اقتصادی
- (6) پیدا شدن اقتصاد های پخته و ترس از رکود

چالش های اقتصاد بین الملل در دوران معاصر

- (1) حمایت گرایی تجاری در کشورهای پیشرفته
- (2) نوسانات فزاینده و عدم تعادل وسیع نرخ های ارز
- (3) افزایش رقابت بین المللی کشور چین و ترس از کاهش اشتغال در ایالات متحده امریکا و سایر کشور های پیشرفته صنعتی
- (4) بیکاری ساختاری زیاد و رشد اقتصادی ملایم اروپا و نیاز به تجدید ساختار اقتصادی جاپان
- (5) بحران های مالی در اقتصاد های متکی بر بازار
- (6) چالش های مربوط به تجدید ساختار اقتصاد های در حال گذر
- (7) فقر شدید در بسیاری از کشورهای

جهانی شدن

جهانی شدن عبارت از افزایش یک پارچه گی های اقتصادی سر تا سر جهان به ویژه از طریق جریان های کالایی ، تجاری ، پولی ، انتقال افکار ، آرا ، مهاجرت نیروی کار و تسهیلات فراهم شده از طریق انقلاب ارتباطات و حمل و نقل.

ابعاد جهانی شدن

- بعد اقتصادی
- بعد فرهنگی
- بعد اجتماعی-سیاسی
- بعد علم و فن آوری

ویژه گی های جهانی شدن

1. رشد تجارت جهانی و تنوع معاملات بین المللی
2. رشد بی سابقه سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) و افزایش جریان سرمایه بین المللی
3. رشد تجارت پول و سرمایه
4. جریان آزادانه خدمات تولیدی
5. توسعه صنعت گردشگری
6. انتقال سریع و رو به رشد گسترش فناوری
7. شکل گیری شرکت های بزرگ چند ملیتی

ویژه گی های جهانی شدن

۸. تشدید گرایش و تمایل کشورها به عضویت در سازمانها و بلوکهای اقتصادی منطقه‌ای
۹. هاجرت نیروی کار در سطح بین‌المللی
۱۰. گسترش ارتباطات و رسانه‌ها و فرایندهای تبادل اطلاعات در سراسر نقاط جهان و پدید آمدن دنیای مجازی ارتباطات و اطلاعات
۱۱. ادغام و تبادل شاخصه‌ها و رفتارهای فرهنگی تغییر نگرش‌ها، ایدئولوژی‌ها، هنجارها و...
۱۲. نازک‌تر شدن پوسته دولت‌ها و ایجاد پیوندهای میان مردمی

مزایای جهانی شدن

✓ ارائه انگیزه برای کشورها برای تخصص و بهره‌گیری از کاربرد اصل مزیت نسبی.

✓ دسترسی به بازارهای بزرگتر به این معنی است که شرکت‌ها ممکن است تقاضای بالاتری برای محصولات خود داشته باشند.

✓ جهانی شدن دسترسی جهانی به منابع مواد خام ارزان را امکان‌پذیر می‌سازد و این امر شرکت‌ها را در بازارهای خود و بازارهای خارج از کشور رقابتی می‌کند.

✓ اجتناب از مقررات با قرار دادن تولید در کشورهای با رژیم‌های نظارتی کمتر، نظیر آن‌ها در بسیاری از کشورهای کمتر توسعه یافته (LCD).

✓ جهانی شدن منجر به افزایش جریان سرمایه‌گذاری داخلی بین کشورها شده است که منافع کشورهای دریافت‌کننده را ایجاد کرده است. این مزایا شامل به اشتراک گذاری دانش و فن‌آوری بین کشورها است.

✓ در بلندمدت، افزایش تجارت احتمالاً منجر به ایجاد اشتغال بیشتر در همه کشورهای خواهد شد.

جهانی شدن به علت مشکلات ذیل مورد نكوهش قرار گرفته است (معایب جهانی شدن)

- (1) افزایش تفاوت در سطح زنده گی
- (2) ایجاد مخالفت ها در مقابل كمك های انكشافی
- (3) افزایش احتكار در اثر انكشاف سریع در وسایل معلوماتی ومواصلاتی
- (4) آلوده گی محیط یش زیست
- (5) ایجاد امراض جدید و نوع مكروبها و ویروسهای نا شناخته شده
- (6) پیدایش دولت های جدید
- (7) افزایش خطر در ارتباط با وابستگی متقابل اقتصادها است.

بخش دوم

فصل اول

بازار های اسعار foreign exchange market

✓ بازار : محلی است که در آن که در آن به خرید و فروش کالا و خدمات می پردازند. برای هر کالا و خدمات بازار وجود دارد که در آن رفتار عرضه کننده گان و تقاضا کننده گان در مقابل هم قرار میگیرند. بازار دو رکن دارد. تقاضا و عرضه

✓ گرچه در بسیاری از بازار ها خریداران و فروشندگان با یک دیگر روبرو می شوند اما باید توجه داشت که روبرو شدن خریداران و فروشندگان شرط لازم تشکیل دهنده بازار نیست.

✓ مثال : بازار های انترتی

اسعار

✓ اسعار جمع سعر است ، عبارت از دارای های کتبی یا امانات بانکی در بانک های خارج

از کشور به پول خارجی ، چک ، سفته ، و برات به پول خارجی حواله ها به پول خارجی

و غیره وسایل تادیاتی غیر نقده به پول خارجی اسعار گفته می شود .

✓ هرگاه این دارایی ها پولی به پول نقد خارجی تبدیل شوند شکل ارز را به خود میگیرند.

بازار های اسعار foreign exchange market

✓ بازار اسعار (ارز): محلی است ، برای خرید و فروش پول کشور های مختلف، درحقیقت بازار اسعار(ارز) بازار معاملات پول است.

✓ یا بازاری است که معاملات ارزی در آن صورت میگیرد. درین بازار روزانه در حدود ۱۰۰- ۱۵۰ میلیارد دالر معامله می شود. بیشتر این معاملات از طریق دیپت و کرپیت نمودن حسابات در بانکهای تجارتي عملی می شود.

✓ بازار اسعار دو نوع است :

1. بازار با محل مانند بورسه های اسعار

2. بازار با غیر محل مانند معاملات بین البانکی

وظایف بازار اسعار

- (1) **انتقال قوای خرید پول** یک مملکت با پولهای ممالک دیگر (تیلگراف ، تلفن ، تلکس ، تیلیفکس و دیگر وسایل الکترونیکی انتقال دهنده صورت میگردد)
- (2) **فراهم کردن اعتبارات(وقتی** اجناس هنوز در مرحله ترانزیت است و یا بفروش نرسیده است و صادر کننده گان به قرضه ضرورت داشته باشند، درین حالت صادر کننده میتواند برات یا لیتراف کریدت وارد کننده قبل از موعد با تنزیل به فروش میرسانند).
- (3) **حد اقل نمودن ریسک مبادله** (clearing houses) بازار های ارز با انجام این کار از مبادلات بارتر جلوگیری می نماید.

تقاضا کننده گان اسعار (ارز)

(1) سرمایه گذاری مستقیم سرمایه گذاران در کشور های خارجی

(2) بورس بازان

(3) سیاحین

(4) معامله گران آربیتراژ

(5) وارد کننده گان کالا ها از کشور های خارجی

(6) دخالت کننده گان دولتی

عرضه کننده گان اسعار (ارز)

(1) مصارف توریست ها

(2) درامد های صادراتی

(3) سرمایه گذاری های مستقیم خارجی در کشور

(4) بورس بازان

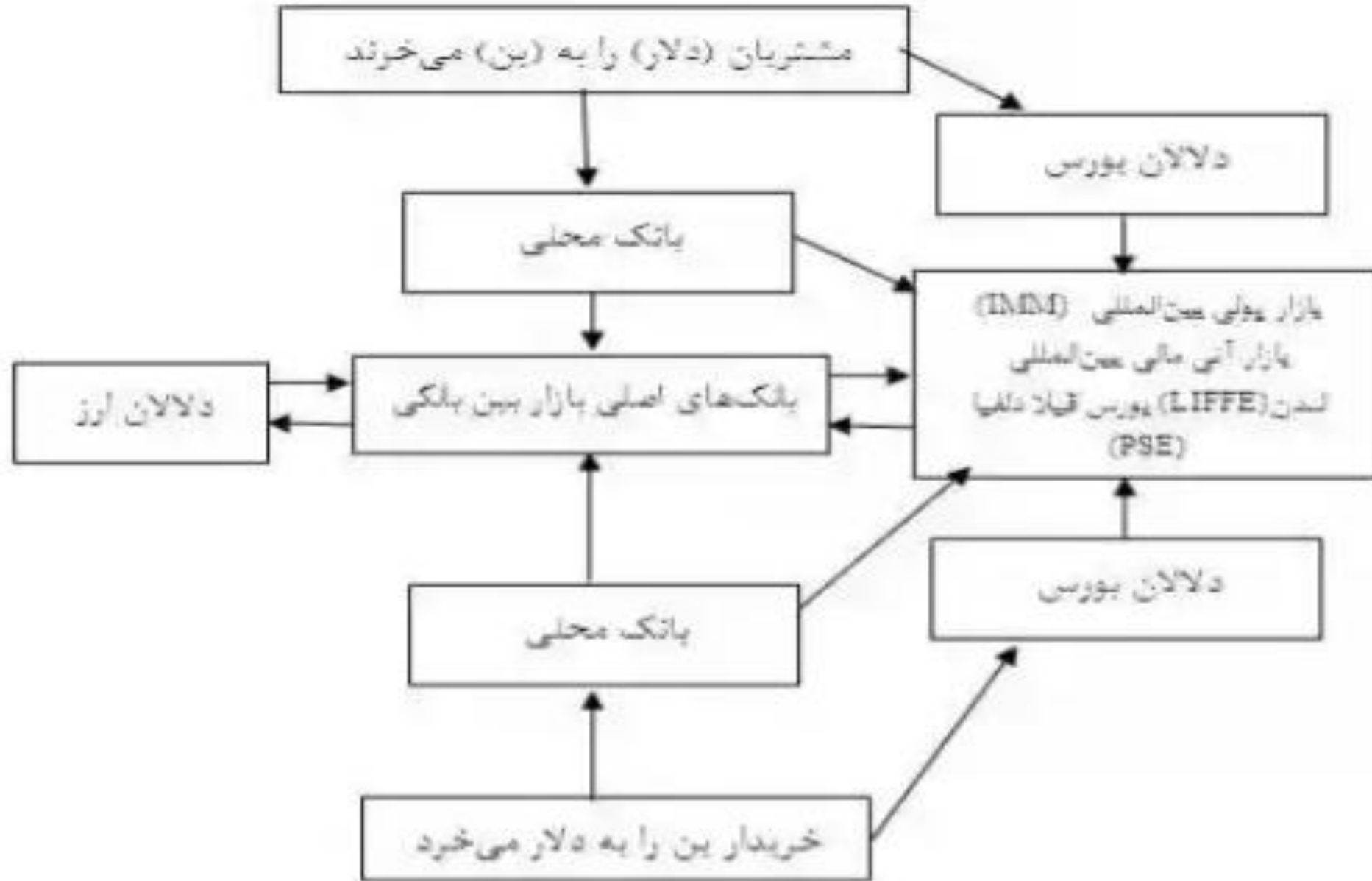
(5) معامله گران اربیتراژ

(6) دخالت کننده گان دولتی

سهم گیرنده گان در بازار اسعار(ارز)

- (1) معامله گران ارز غیر بانکی ، مشتریان تجاری (بخصوص شرکت ها چندین ملیتی)
- (2) بانک ها تجارتي بزرگ (بیشتر اوقات بازار بانکی نامیده می شود)
- (3) واسطه گران ارز که ارز را خرید و فروش میکنند و توازن مقداری اسعار را در بانکها بوجود میاورند.
- (4) بانک های مرکزی که در بعضی از مواقع در بازار ارز دخالت میکنند که نوسانات ارز را کاهش دهند.

ساختار بازار ارز خارجی

نرخ اسعار (یا قیمت اسعار به پول داخلی)

✓ نرخ تبادلہ بین پول خارجی (دالر) و پول داخلی (افغانی) عبارت از همان مبلغ پول داخلی

(افغانی) است کہ در برابر یک واحد پول خارجی (دالر) معاوضہ شدہ میتواند.

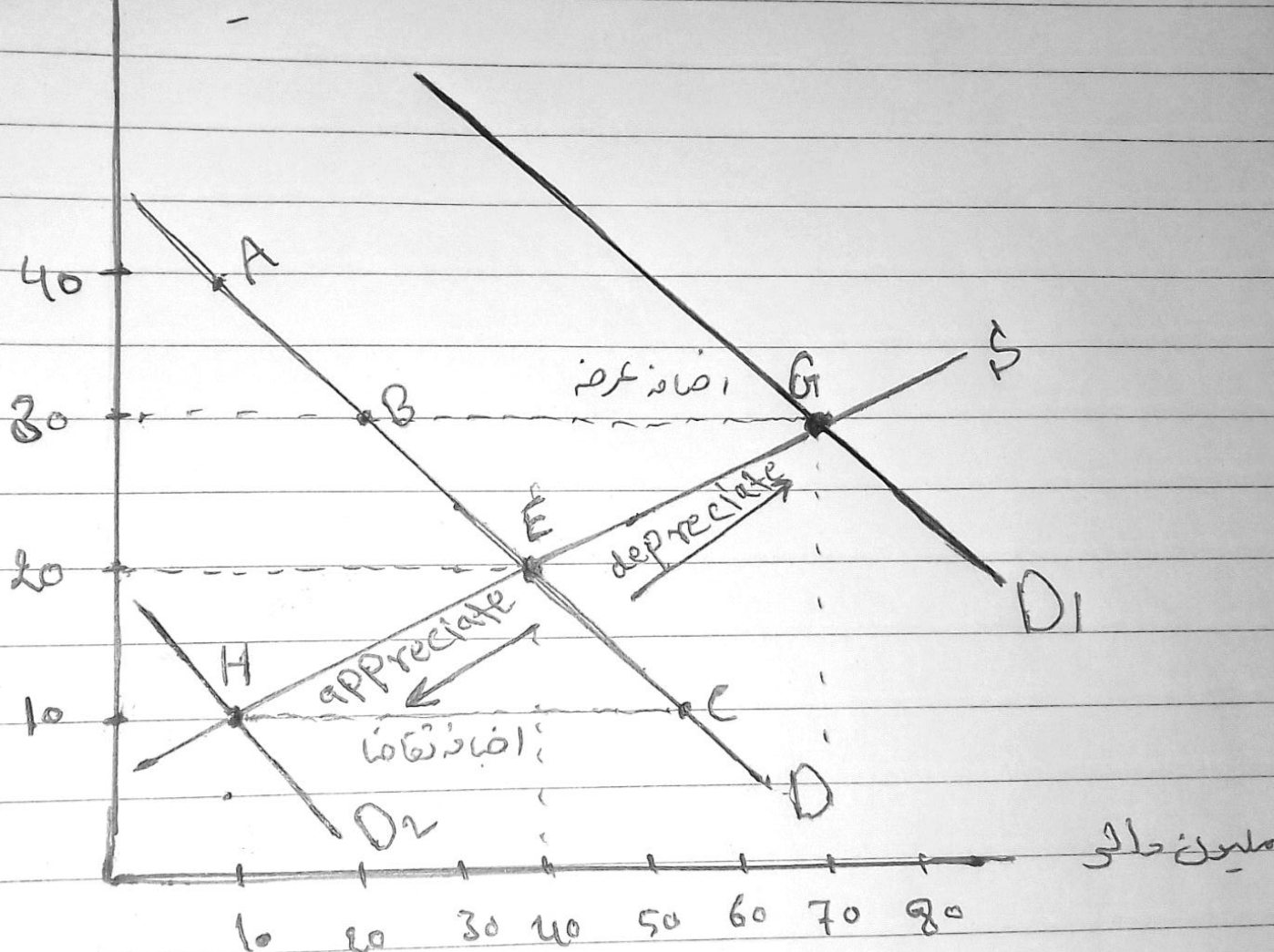
✓ و یا عبارت از قیمت پول خارجی به داخلی میباشد. یعنی : $R = \text{afs}/\$ = 70\text{afs}/1\$$

✓ در تحت سیستم نرخ تبادلہ آزاد نرخ تبادلہ یا قیمت پول خارجی به پول داخلی مانند دیگر

قیمت ها به اساس عرضه و تقاضا آن تعیین می شود.

نرخ تبادله تعادلی

قیمت دلار به جهانی

میلیون دالری

BG دالر به اندازه اضافه عرضه

نرخ تبادله را بسوی نرخ تعادلی میکشاند

HC دالر به اندازه اضافه تقاضا

نرخ تبادله را بسوی نرخ تعادلی میکشاند

Depreciate تنزیل ارزش به معنی افزایش قیمت پول خارجی به پول داخلی یا تقلیل ارزش پول داخلی به پول خارجی است.

appreciate صعود ارزش یا به معنی کم شدن قیمت پول خارجی به حساب پول داخلی است یا با ارزش شدن پول داخلی است.

انتقال منحنی عرضه دالر هم نرخ تبادله تعادلی را تغییر داده سبب کم ارزش شدن و یا با ارزش شدن پول داخلی میگردد.

ادامه ...

✓ اگر ارزش یک پول خاص مقابل پول یک مملکت دیگر در یک دوره کاهش میابد، چنین معنی نمی دهد که مقابل تمام پولها کم ارزش شده باشد.

✓ زیرا ممکن نرخ تبادل آن پول مقابل بعضی پولهای دیگر بهتر شده باشد.

✓ از این رو بانک های مرکزی ممالک یک نرخ تبادل موثره (Effective exchange rate) را میسنجند و آن عبارت از اوسط توزین شده نرخ های تبادل ممالکی که با آنها بیشترین قسمت تجارت خود را انجام میدهند، میباشد.

انواع نرخ تبادل

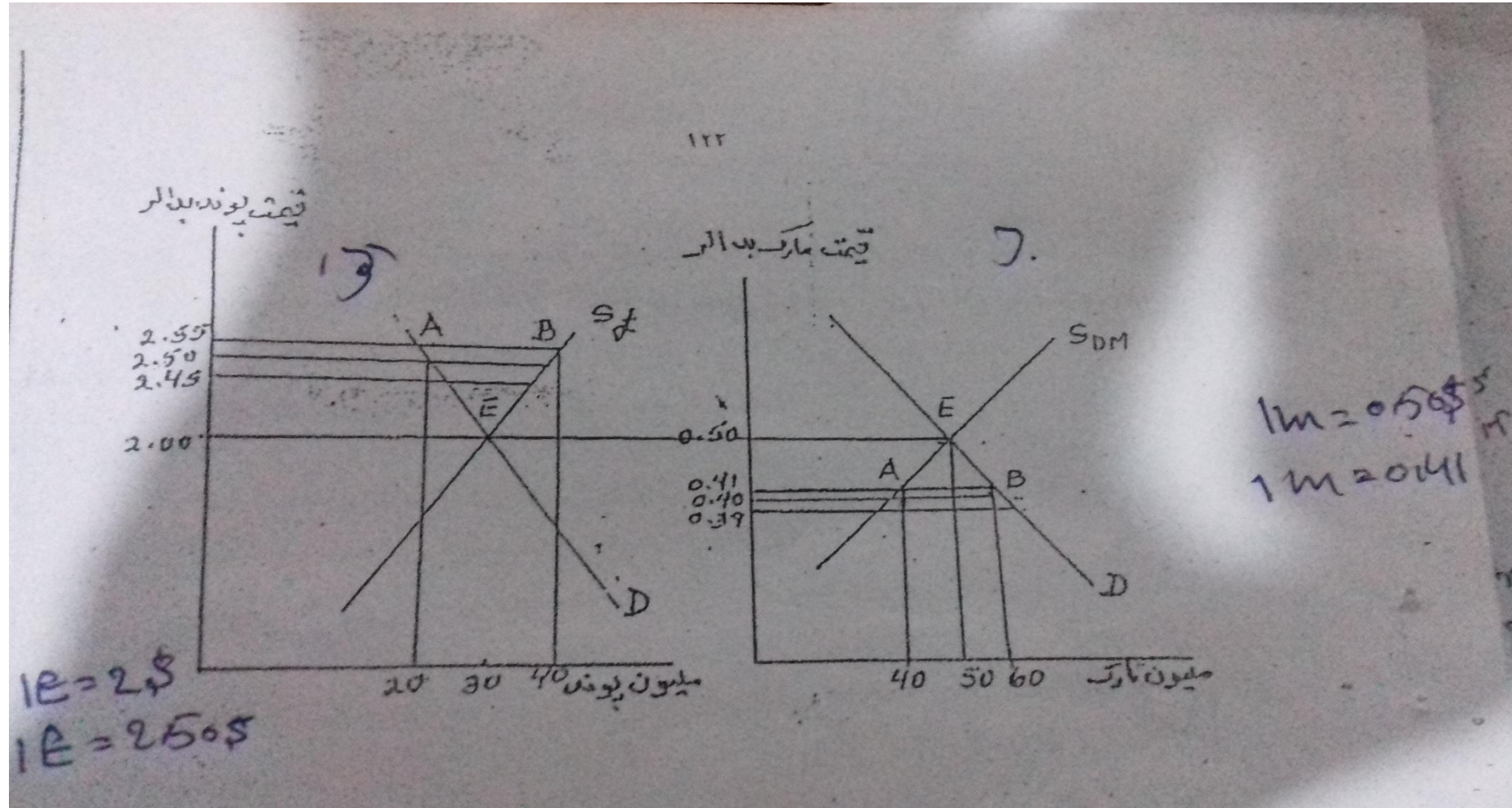
1. نرخ تبادل آزاد :

✓ در صورتی که کنترل حکومت و یا بانک مرکزی نباشد نرخ تبادل اسعار به اساس عرضه و تقاضا آزاد تعیین میگردد. بعد از ۱۹۷۱ در جهان تقریباً همین سیستم وجود داشت.

✓ عرضه و تقاضا اسعار به اساس قیمت اجناس و خدمات در داخل و خارج، معلومات در باره امکانات تجارت، حرکات بین المللی سرمایه، و پیش بینی محتملین در مورد آینده نرخ مبادله رهبری میشود.

✓ در سیستم نرخ تبادل آزاد قوای بازار بکار افتیده خود بخود عرضه و تقاضای اضافی را در بازار اسعار از بین برده و یک نرخ تبادل تعادلی مستقر می ماند.

نرخ تبادلہ آزاد

انواع نرخ تبادلہ

2. نرخ تبادلہ ثابت عیار شدہ :

✓ درین سیستم حکومت یا بانک مرکزی میکوشد تا نرخ تبادلہ را ثابت نگہدارد و این نرخ نظر بہ نرخ تعادلی فرق داشته باشد.

✓ درین سیستم معمولاً حکومت یا بانک مرکزی حدود معین نرخ تبادلہ را تعیین میکند کہ در آن حدود نرخ تبادلہ تغیر کردہ میتواند ولی مانع تغیر آن خارج از آن حدود می شود.

✓ مثلاً قیمت افغانی دالر را بین حدود $1\$ > 60af$ و $1\$ < 80af$ تعیین میکند.

انواع نرخ تبادله

3. نرخ تبادله کنترل شده:

✓ درین سیستم قوای تشکلی بازار از بین برده شده و یا تحت کنترل آورده می شود.

✓ درین سیستم برای تمام معاملات اسعاری یک مملکت با خارج باید از مقامات اسعاری دولتی اجازه خواسته

شود و تمام درامد های اسعاری باید به این مقامات عرضه گردد و تمام اسعار مورد ضرورت باید از آنها خریده

شود.

✓ درین سیستم نرخ تبادله از طرف مقامات مربوطه تعیین گردیده و معمولا این نرخ بلند تر از ارزش پول داخلی است.

انواع نرخ تبادله

علل استفاده از کنترل نرخ تبادله:

1. موجودیت سیستم پلان مرکزی
 2. وجود بحران های اقتصادی ناشی از جنگ ها و عدم استقرار سیاسی
 3. عدم استقرار وضع پولی یک کشور (رکود و تورم پولی)
 4. عدم استقرار وضع اقتصادی ممالک (کسرمزمن بیلانس تادیات)
- ✓ کنترل اسعار در بسیاری از ممالک اروپایی در دوره بعد از بحران تا حوالی جنگ دوم و حتی تا ۱۹۵۸ دیده میتوانیم
- ✓ در ممالک مقتدر از نگاه اقتصادی از این سیستم استفاده نمی گردد اما در جایکه بازار خوب کار نمی کند میتوانیم از این سیستم استفاده نمایم.

انواع نرخ تبادل

3. سیستم نرخ تبادل برتن وودز:

- ✓ سیستم برتن وودز که بعد از جنگ جهانی دوم تا سال ۱۹۴۵-۱۹۷۱ در قسمت نرخ تبادل مروج بود برای از بین بردن نواقص نرخ تبادل ثابت ، آزاد و نرخ تبادل کاملاً کنترل شده در جهان قبول شد.
- ✓ اساس سیستم برتن وودز مانند نرخ تبادل ثابت عیار شده بود زیرا نرخ تبادل باید بین حدود معین ثابت و مستقر باشد.
- ✓ در عین حال در صورتی که چگونگی بیلانس تادیات ایجاب نماید باید نرخ تبادل بار دیگر تثبیت گردد، نرخ تبادل ثابت است اما نه به آن صورتی که قابل تغییر نباشد.

درین سیستم تثبیت نرخ تبادلہ دو مرحلہ دارد.

1. برای تثبیت نرخ تبادلہ از تساوی محتوای مقدار طلا برای هر پول استفاده به عمل میامد (معیار اساسی طلا است).

2. چنان میتودی پیدا شود که نرخ تبادلہ نزدیک به نرخ تثبیت شده نگاه شده بتواند که به این منظور دو راه حل وجود دارد.

(1) مقامات مسول پولی ممالک آزادانه طلا را به نرخ رسمی خریده و فروخته بتوانند

(2) از تخنیک نرخ تبادلہ عیار شده استفاده نمایند.

درین سیستم تمام پولها به طلا وابسته نبوده فقط محتوای طلای دالر تعیین شده ($1\$=25oz$) و ارزش پول های دیگر به مقایسه دالر تعیین می شود.

اهداف این سیستم

- (1) آزادی تجارت
- (2) تادیات برای اقلام معاملات جاری (پیلانس تجارت ، پیلانس خدمات، پیلانس درآمد ، پیلانس انتقالات جاری).
- (3) استقرار اقتصاد داخلی به شمول استخدام کامل و سطح قیمت نسبتاً ثابت در صورتی که یکی از این اهداف برآورده نشود باید نرخ تبادل تغییر داده شود.

۴. نرخ تبادله متعدد:

✓ این سیستم که در حوالی ۱۹۲۰ در جرمنی از آن استفاده شد برای معاملات مختلف خارجی نرخ های تبادله متفاوت قبول میشد. مثلا برای اینکه واردات اجناس لوکس تقلیل یابد یک نرخ تبادله بلند برای فروش اسعار به واردکننده گان قبول میشود در حالیکه برای واردات مواد خام و اجناس ضروری یک نرخ پایینتر داده میشود.

✓ ساده ترین نرخ تبادله متعدد عبارت از نرخ دو گانه است.

(1) نرخ رسمی که طبق آن به پول داخلی ارزش بلند تر داده می شود (اگر ممالک در عرضه صادرات شکل انحصاری را داشته باشد پس دولت درآمد صادر کننده گان را به نرخ رسمی میخرد).

(2) نرخ بازار آزاد (اگر ممالک در عرضه صادرات شکل انحصاری نداشته باشد پس نرخ رسمی تعیین شده نزدیک به نرخ بازار آزاد است که در نتیجه صادرات تشویق میگردد).

تغیرات در نرخ تبادل

✓ در سیستم نرخ تبادل آزاد کم شدن قیمت پول داخلی مقابل اسعار بنام تنزیل ارزش

(depreciation) و زیاد شدن آن قیمت بنام تزئید ارزش (appreciation) یاد می شود.

✓ در سیستم نرخ تبادل ثابت عیارشده کم شدن قیمت پول داخلی مقابل اسعار بنام کم ارزش شدن

پول (devaluation) و زیاد نمودن ارزش پول (revaluation) یاد می شود.

عوامل معین کننده عرضه و تقاضای اسعار

✓ آنانیکه به بازار آزاد عقیده دارند ادعا میکنند که نرخ تبادلۀ تعادلی که در بازار آزاد تعیین شده است اصلاً مستقر بوده آنچه که سبب تموجات نرخ تبادلۀ و عدم استقرا در بازار می شود عبارت از مداخله حکومت میباشد.

✓ اما کسانی که از نرخ تبادلۀ ثابت طرفداری میکنند عقیده دارند که اصلاً عدم استقرا بازار و تموجات در آن باعث عدم استقرا بازار اسعار میگردد و از این جهت باید با مداخلات بانک مرکزی نرخ تبادلۀ ثابت نگهداشته شود.

عوامل معین کننده عرضه و تقاضای اسعار

1. عرضه پول :

✓ چون اسعار در اصل پول های ملی یا پولهای ممالک مختلف می باشد پس برای تحلیل عرضه و تقاضای یک پول مقابل یک پول دیگر تغییرات را در مقدار عرضه و تقاضای هر دو پول مطالعه میکنیم.

✓ به هر اندازه که از یک پول زیادتر نشر شود به همان اندازه ارزش آن در ساحه ملی و بین المللی کمتر می شود. مثلا بین سالهای ۱۹۲۲-۱۹۲۳ عرضه پول و قیمت ها در جرمنی یک تریلیون چند اضافه شد ارزش مارک مقابل دالر یک تریلیون کاهش نمود.

✓ مقدار عرضه پول در تعیین ارزش پول مهم بوده چنانچه هر افزایش در مقدار عرضه پول باعث انتقال منحنی عرضه پول می شود.

2. تقاضا معاملاتی برای پول :

✓ چون پول یک وسیله تبادل است پس غرض اجرایی معاملات و خرید اجناس و خدمات هرکس یک مقدار آنرا نزد خود نگهدارد.

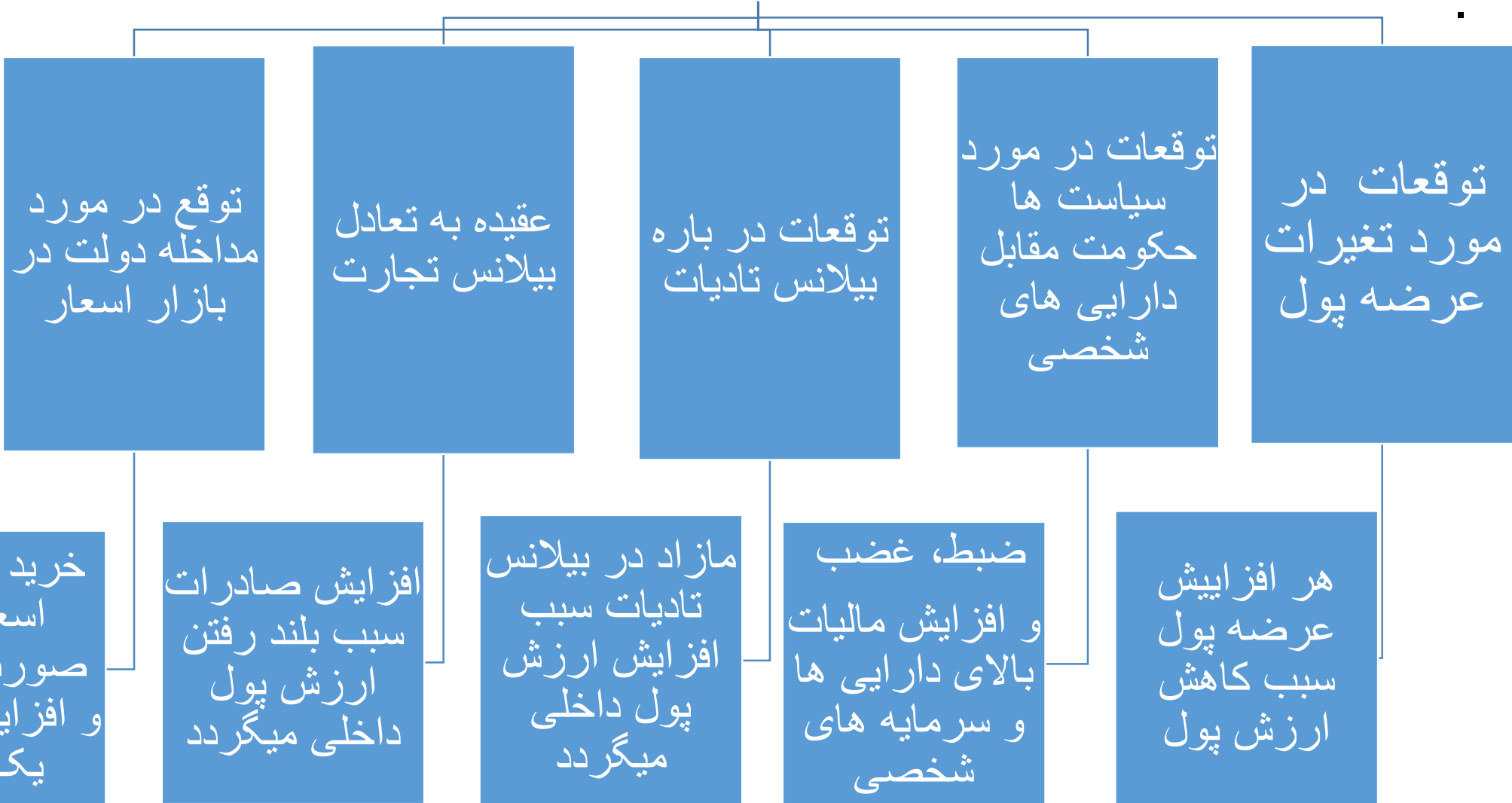
✓ تقاضای معاملاتی برای یک پول خاص مربوط به سرعت دوران پول و مقدار تولید اجتماعی یک مملکت میباشد.

✓ در ساحه بین المللی هم تقاضا برای خرید اجناس و خدمات مختلف ایجاب می کند تا پول های آن ممالک غرض اجرای معاملات بدسترس ما باشد. زیرا فروشنده ها در هر مملکتی که باشند میخواهند کاتادیات مقابل اجناس و خدمات شان به پول خودشان صورت گیرد.

3. توقعات تغییر نرخ تبادلہ :

- ✓ توقعات تغییر در نرخ تبادلہ بہ وظیفہ یک پول و یک سعر بحیث وسیلہ ذخیرہ ارزش ارتباط میگیرد.
- ✓ معمولاً در مراکز پولی جهان اوراق قرضہ ، اسناد خزانه اسہام وغیرہ معاملہ می شوند و توقعات تغییر نرخ تبادلہ در تصمیم گیری سرمایہ گذاری ، تجارت و غیرہ معاملات بین المللی مهم میباشد.
- ✓ اما پیش بینی تغییر نرخ تبادلہ کار آسان نبودہ و متخصصین مانند مردم عام معمولاً تغییرات نرخ تبادلہ را تخمین نمودہ و انرا بدقت تعیین کردہ نم توانند زیرا عوامل ذیل در تغییر نرخ تبادلہ نقش دارند.

عواملی که در تغییر نرخ مبادله نقش مهم دارند

آربیتراژ (معامله با سود)

✓ مقصد از آربیتراژ خرید اسعار از مراکز پولی ارزان و فروش آن به مراکز پولی با اسعار قیمت تر است
میباشد. از این عملیه آربیتراژ کننده گان مفاد بدست میاورند.

✓ نرخ تبادل در مراکز مختلف پولی بین پول های مختلف توسط عملیه آربیتراژ (معامله با سود) تقریباً
مساوی نگاه داشته می شود.

✓ بطور مثال: اگر قیمت دلری پوند در نیویارک \$1.99 و در لندن \$2.01 دالر باشد در آنصورت یک سفته باز (معمولاً معامله گر تبادل اسعار خارجی یک
بانک تجارتي) پوند را در نیویارک به نرخ \$1.99 خریداری نموده و فوراً آنرا در لندن به نرخ \$2.01 به فروش میرساند و از این لحاظ سفته باز مذکور از بابت
فی پوند مبلغ \$0.02 دالر مفاد بدست میآورد. باید تذکر داد که از مفاد حاصله مصرف انتقال الکترونیکی و مصارف دیگر در مجموع کاسته شود، اما از اینکه
مصارف متذکره خیلی ها کوچک است پس ما در این جا از آنها صرف نظرمی کنیم. اگر چند که معامله به سود آربیتراژ صورت می گیرد، اما باز هم نرخ تبادل
بین دو اسعار تمایل دارد تا در دو مرکز پولی مساوی گردد.

آربیتراژ دو نقطه ای:

✓ وقتی که آربیتراژ بین دو پول و فقط در دو مرکز پولی صورت گیرد ما از آربیتراژ دو نقطه ای صحبت میکنیم.

آربیتراژ سه نقطه ای :

✓ اما زمانی که سه پول در سه مرکز پولی در پروسه کاری شامل باشد، در آن صورت از یک آربیتراژ سه جانبه ، مثلثی یا سه نقطه ای صحبت به عمل میاید.

✓ طوری که آربیتراژ سه جانبه بیشتر معمول نیست، اما ما به روش مشابه به آن عمل می نمائیم تا نرخ های تبادلہ سر تا سری، بین سه اسعار در سه مرکز پولی تامین گردد.

✓ به طور مثال حدس می زنیم که نرخ های تبادلہ قرار ذیل اند. در نیویارک $£1 = \$2$ است ، در لندن $€1 = 0.625£$ است و در فرانکفورت $1\$ = 0.80€$

خطرات تبادلہ اسعار

- (1) تغییرات در سلیقه مردم مملکت برای اجناس داخلی و خارجی
- (2) نسبت رشد اقتصادی
- (3) درجه تورم پولی در ممالک
- (4) تغییرات در نرخ های نسبی سود
- (5) تغییر در توقعات

تغییرات متداوم در نرخ تبادلہ برای افراد ، تصدیها و بانک ها که با اسعار داد وگرفت دارند پر خطر میباشد، از این جهت معمولا میخواهند که مقابل خطر نرخ تبادلہ خودرا بیمه کرده از خطر تغییرات آن مصون بمانند.

مقید سازی یا (hedging)

- ✓ مقید سازی به جلوگیری از خطر تغییر نرخ تبادلۀ نسبت داده شده این خطر را می پوشاند.
- ✓ در مقید سازی وارد کننده میتواند اسعار را به صورت پیشکی خریداری نماید و بعد از مدت تعیین شده آنرا به نرخ پیشکی بدست آورد.
- ✓ مقید سازی معاملات بین المللی را تا حد زیادی سهولت می بخشد . بدون مقید سازی مقدار تجارت، سرمایه گذاری، تخصص و تولید در معاملات بین المللی بسیار کمتر خواهد شد.

احتکار (speculation)

- ✓ احتکار یک عمل بر ضد مقید سازی است. زیرا یک شخص یا تصدی ای که از مقید سازی استفاده میکند هدف آن جلوگیری از خطر در بازار های اسعار و تغییر نرخ تبادل میباشد.
- ✓ در حالیکه یک محتکر خطر را در بازار اسعار و تغییر نرخ تبادل قبول کرده حتی در پی دریافت معاملات پر خطر درین ناحیه میباشد. اگر پیش بینی او درست باشد از این معامله مفاد هم میکند.
- ✓ مانند مقید سازی ممکن احتکار در بازار تقطوی و یا به شکل پیشکی صورت گیرد.

احتکار دو نوع است :

(1) احتکار استقراری : عبارت از خرید اسعار در وقت کم شدن نرخ تبادل به توقع اینکه این نرخ دو باره بالا میرود و یا عبارت از فروش اسعار در وقت زیاد شدن نرخ تبادل است به توقع اینکه این نرخ دوباره پایین خواهد آمد.

(2) احتکار عدم استقراری : عبارت از فروش اسعار در وقت نزول نرخ تبادل است به توقع اینکه این نرخ پایینتر میرود و یا عبارت از خرید اسعار در وقت بلند رفتن نرخ تبادل به توقع افزایش مزید این نرخ میباشد.

احتکار استقراری سبب کاهش تموجات نرخ تبادل گردیده اما احتکار عدم استقراری برعکس باعث افزایش تموجات نرخ تبادل میگردد.

نرخ اسعار :

✓ عبارت از قیمت یک واحد پول خارجی به پول داخلی است.

نرخ تبادل :

✓ عبارت از قیمت فی واحد پول داخلی به پول خارجی است.

نرخ تبادل اسمی :

✓ در نرخ تبادل اسمی صرف تبادل پول های داخلی و خارجی در نظر گرفته می شده و قدرت خرید آنها مورد توجه قرار نمی گیرد. مثلا در چوکات آن تثبیت میگردد که چند واحد پول خارجی مقابل یک واحد پول داخلی تعویض میگردد.

نرخ تبادله حقیقی :

✓ در نرخ تبادله حقیقی قدرت خرید دو پول با هم مقایسه میگردد. درین صورت ارزش یک سبد اموال به پول داخل و پول خارج مقایسه می شود.

✓ نرخ تبادله حقیقی از فرمول ذیل بدست میاید.

$$\text{نرخ تبادله حقیقی} = eP/p$$

=e عبارت از نرخ تبادله اسمی

=P شاخص قیمت سبد اموال معین به پول خارجی

= p شاخص قیمت سبد اموال معین در داخل کشور

نرخ تبادلۀ موثر

✓ عبارت از اوسط توزین شده نرخ های تبادلۀ ممالکی که با آنها بیشترین قسمت تجارت خود را انجام میدهند، میباشد.

✓ در قدرت بین المللی یک کشور اکثراً صرف انکشاف دو جانبه هر یک از نرخ های تبادلۀ حاوی اهمیت نبوده ، بلکه انکشاف مجموعی پول داخل مقابل پول های کشورهای که داخل به آنها رابطه تجارتی گسترده دارد و به آنها در مارکیت جهانی در حالت رقابت قرار دارد نقش زیاد دارد.

✓ این نرخ تبادلۀ چندین جانبه منحصیث نرخ تبادلۀ موثره ارایه میگردد. و میتوان بین نرخ موثره اسمی و حقیقی تفکیک نمود. در نرخ تبادلۀ حقیقی انکشاف قیم بین المللی در نظر گرفته می شود. همین نرخ تبادلۀ موثر حقیقی به منظور قضاوت قدرت بین المللی یک کشور دارای اهمیت است.

بازار های اسعار دو نوع است

۱. بازار به حیث محل ۲. بازار به حیث غیر محل

در بازار به حیث محل نکات ذیل قانونا تثبیت میگردد.

بازار به حیث محل (بورسه های اسعار)

بازار به حیث محل

- ✓ جمع قیمت ها و و نرخ اسعار توسط دلالتان تثبیت میگردد.
- ✓ قبل از شروع معامله دلال رسمی نرخ اقلی و نرخ اعظمی اسعار را تعیین می کند. این نرخ به اساس نرخ های بین بانکی تثبیت میگردد.
- ✓ نظارت تثبیت نرخ اسعار طبق مقررات بدوش هیات مدیره بورس است.
- ✓ شروع معاملات اسعاری در بورس معمولاً یک بعد از ظهر آغاز شده و تا ۲۴ ادامه دارد.
- ✓ درخواستی ها به شکل محدود و غیر محدود به دلال ارایه می شود.
- ✓ درخواستی های فروش غیر محدود حاوی کلمه بهترین، مساعدترین، و بلند ترین میباشد.
- ✓ درخواستی های خرید حاوی کلمه ارزانترین و پایینترین می باشد.

بازار به حیث غیر محل (بانکها)

✓ بانک ها در بازار اسعاری معاملات اسعاری را به نفع خود یا به درخواست مشتریان خود انجام میدهند.

✓ بانک ها تصدیها و اشخاص انفرادی اسعار دست داشته را که بیشتر از اندازه تقاضا روزمره شان است به دو دلیل عرضه میکنند.

1. کسب مفاد سیالیت

2. کاهش خطر متوقع از نوسان نرخ تبادل

مثال:

وارد کننده افغانی برای تادیه اجناس که در امریکا خریده است به دالر ضرورت دارد شخص مذکور بانک خود را موظف میسازد تا دالر را تهیه نماید. معامله طور ذیل صورت میگیرد.

طرف معامله	خرید	فروش
معامله بین البانکی	دالر	افغانی
معامله مشتری	افغانی	دالر
معامله وارد کننده	دالر	افغانی

هرگاه یک تاجر صادر کننده را در نظر بگیریم که عواید صادرات خود را بشکل دالر بدست آورد. معامله آن طور ذیل است.

طرف معامله	خرید	فروش
معامله بین البانکی	افغانی	دالر
معامله مشتری	دالر	افغانی
معامله صادر کننده	افغانی	دالر

به ارتباط خرید و فروش اسعار اصطلاحات ذیل بکار میرود:

اسعار مورد معامله: اسعاریست که مورد خرید و فروش قرار میگیرد.

معامله اسعاری: خرید و فروش اسعار در بازار اسعار بنام معامله اسعاری و نرخیکه برای مبادله آن تادیه می شود قیمت اسعاری یاد می شود.

نرخ یا قیمت خرید: هر گاه تعیین نرخ بصورت مستقیم باشد، نرخ اسعار مورد نظر، نرخ خرید میباشد و بنام call price یاد میگردد. یعنی بانک به این نرخ اسعار را خریداری می کند.

نرخ یا قیمت فروش: عبار از نرخی است که به آن بانک اسعار را بفروش میرساند و پول داخلی را میخرد و بنام wide price یاد میگردد. تفاوت بین نرخ خرید و فروش مفاد یا ضرر میباشد.

تثبیت نرخ به شکل مستقیم: قیمت اسعار مورد معامله (پول خارجی) به قیمت پول داخلی تعریف می شود.

یعنی : $1\$ = 75af - 75.5af$

تثبیت نرخ به شکل غیر مستقیم: در تثبیت نرخ به شکل غیر مستقیم پول مورد معامله (پول داخلی) به قیمت

اسعار تعریف می شود. یعنی : $1AF = 0.0133\$ - 0.0134$

هرگاه بانک معامله دار معامله اسعاری مشتری خود را انجام نداده بلکه آنرا به یک بانک دیگر راجع کند پس

برای وساطت خود یک علاوه گی یا تنقیص بالای مشتری خود حساب می کند. یعنی بالای نرخ فروش یک

علاوه گی افزوده و از خرید تنقیص وضع می کند، این علاوه گی یا تنقیص را بنام marge یاد می نمایند.

تثبیت نرخ به شکل قیمت: در نوع تثبیت نرخ به شکل قیمت، اندازه مبلغ پول داخلی در برابر یک ، صد، هزار ، یا ده هزار واحد پول خارجی معادل هم قرار داده می شود. یا نرخ است که در آن قیمت اسعار مورد معامله بیان می شود.

$$100\$ = 7500AF$$

$$1000Rs750Af = 750Af \text{ : یعنی}$$

تثبیت نرخ به شکل مقدار: در حالت تثبیت نرخ به شکل مقدار از سهمیه بندی غیر مستقیم و یا تعیین مقدار صحبت می شود. درین حالت در برابر یک واحد پول ملی مبلغ یا مبالغ معینه پول خارجی معادل قرار داده می شود.

$$1Af = 0.013\$$$

$$1Af = 1.3Rs$$

$$1Af = 0.9 iRs \text{ : یعنی}$$

معاملات اسعاری

معامله دارای حق انتخاب یا
option

معاملات عوضی یا تبادلی
swap

معامله میعادی یا معامله
پیشکی forward

معاملات نقده یا دست به
دست

معاملات نقده

- ✓ معاملات نقده معاملاتی است که تادیه و تبادل اسعار به روز دوم ختم عقد معامله به عمل میاید.
- ✓ معاملات نقده یا دست بدست بزرگترین قسمت معاملات اسعاری را تشکیل میدهد.
- ✓ هرگاه در بین دو روز ، رخصتی به میان بیاید روز دوم عبارت از بعد از ختم رخصتی یا روز کار میباشد.
- ✓ روز موعود یا روز ایفای تبادل را بنام value date یاد میکنند.
- ✓ نرخیکه در مقابل نقده تعیین می شود بنام نرخ یا قیمت نقده یاد می شود.
- ✓ وقتی که یک سعر غیر دالری به یک سعر غیر دالری دیگر تبادل شود. دالر به حیث وسیله سنجشی یا تصفیوی عرض اندام نموده، درین حالت از نرخ های صلیبی یا cross rate صحبت می شود.

معاملات میعادی

✓ در معاملات میعادی یا سلف قیمت یا نرخ تبادل در حال حاضر ، تادیه و تسلیمی در آینده صورت میگیرد.

✓ مدت ایفای معامله که در قرار داد تذکر می یابد معمولا یک هفته، یک ماه، سه ماه ، شش ماه ، یک سال و ۵ سال را در بر میگیرد.

✓ هرگاه قبل از بسر رسیدن وقت موعود در قیمت یا نرخ تبادل تغییری به وجود بیاید ، بالای شرایط قرار داد بی تاثیر است.

✓ خصوصیت و اهمیت معاملات میعادی عبارت از مقید ساختن خطر احتمالی از نگاه تغییر نرخ تبادل میباشد.

معاملات میعادی

✓ بعضاهدف معاملات میعادی بدست آوردن مفاد از تغییر احتمالی نرخ تبادل هم میباشد که این نوع معاملات را بنام معاملات میعادی احتکاری یاد میکنند.

✓ عموماً در معاملات بین المللی به نسبت مشکلات و عوامل غیر پیش بینی شده تخمین وقت دقیق تسلیمی اموال و تادیه قیمت آن مشکل است با رعایت این معضله صادر کننده میتواند عواید اسعاری خود را با استفاده از دو امکان به فروش رساند.

1. صادر کننده عواید اسعاری خویش را به یک موعده مثلاً دو ماه به فروش رسانیده و امکان تمدید الی سه ماه را دارد.

2. صادر کننده عواید اسعاری را به اساس معاملات میعادی انتخابی به فروش میرساند. در این معاملات دو وقت در نظر گرفته میشود. وقت اقلی افزودی کمتر و وقت اعظمی یک افزودی بیشتر

معاملات عوضی یا تبادلوی swap

- ✓ معاملات عوضی یا تبادلوی یک ترکیب از معاملات نقده و معاملات میعاد میباشند.
- ✓ در معاملات تبادلوی در عین زمان یک معامله نقده و مقابل آن یک معامله میعاد عقد می شود.
- ✓ در معاملات تبادلوی نرخ تبادله ، وقت تادیه و شرایط تادیه در حین عقد قرار داد تثبیت میگردد.
- ✓ تفاوت بین نرخ های نقده و میعاد را بنام نرخ عوضی یا نرخ swap یاد میکنند.

معاملات عوضی یا تبادلی swap

✓ عملیه تبادلیه یا عوض کردن عبارت از تبادلیه سیالیت در یک محدوده معین میباشده.

✓ هرگاه تاجر معامله عوضی را برای یک روز تمدید نماید این نوع معامله را بنام معامله عوضی کوتاه مدت یاد میکنند و به دو نوع است.

1. معامله فوری بعدی (معامله نقده عقد نشده معامله عوضی تمدید میگردد).

2. معامله فوری فردا (معامله نقده و معامله عوضی یک روز بعد تمدید میگردد).

معاملات اسعاری دارای حق انتخاب option forward

✓ در معاملات میعادی دارای حق ، انتخاب به طرف قرار دادیکه حق انتخاب را کسب می کند،

صلاحیت داده می شود تا در برابر پرداخت یک فیس از ایفای شرایط تسلیمی و یا شرایط قبولی ابا ورزد.

✓ این نوع معاملات بعد از سالهای ۱۹۷۲ ترویج یافته است.

✓ در این نوع معامله بین خریدار و فروشنده در قدم اول حق انتخاب خرید و فروش داده شده در قدم

بعدی معاملات اسعاری عرض اندام می کند.

معاملات اسعاری دارای حق انتخاب option forward

✓ در صورتیکه خریدار حق انتخاب، بعد از مدت معینه از فروشنده اسعار بخرد این معامله را بنام

long call و اگر حق داشته باشد که اسعار را بفروشد این معامله را put short یاد میکنند.

✓ در صورتیکه فروشنده مکلف به به فروش اسعار باشد از short call و اگر مکلف به خرید یک

مبلغ معینه اسعار باشد short put صحبت به عمل میاید.

فصل سوم

وسایل تادیاتی در تجارت خارجی

✓ درین قسمت آن وسایل تادیاتی مورد بحث قرار میگیرند که در مرادات و تجارت بین المللی به حیث وسیله تبادل مروج اند.

✓ این وسایل شامل پول نقد و وسایل تادیاتی غیر نقدی میباشد. معمولاً در تجارت بین المللی وسایل تادیات غیر نقدی مورد استفاده قرار میگیرد.

✓ در ممالک انکشاف یافته و ممالک که اقتصاد توریزم انکشاف کرده است پول نقده جای خود را بوسایل تادیاتی غیر نقده میدهد.

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

1. پول نقده:

✓ پول نقده عبارت از پول ملی و پول خارجی است که سیاحین در حین سیاحت به ممالک خارجی
غرض کسب خدمات و اجناس میپردازند.

✓ اینکه پول نقد ملی تا کدام اندازه در بانکها ، هتل ها ، در بازار های تجارتي ممالک خارجی قابلیت
تبادله را دارند تابع دو عامل میباشد.

(1) اعتبار پول ملی بجهت وسیله تبادله در خارج

(2) قدرت اقتصادی یک مملکت (GDP)

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

2. کارت قرضه ، کارت بانکی و چک کارت :

✓ این نوع کارت ها امروزه در ممالک انکشاف یافته و حتی در ممالک رو به انکشاف در بین سیاحین رایج شده روز به روز استفاده آن بیشتر میشود.

✓ این نوع کارت کارت ها یا از طرف بانک های داخلی و یا بانک های خارجی صادر می شوند و طبق قرار داد خاص و تادیه یک محصول به اختیار مشتریان قرار میگیرند.

✓ صادر کننده گان این نوع کارت ها مکلف اند تا اول مبالغه که توسط مشتریان مورد استفاده قرار گرفته اند، بفروشنده گان یا بانک ها مربوطه آنها پردازند و بعدا مبالغ متذکره را از مشتریان حاصل دارند.

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

کارت قرضه دو نوع است

1. کارت قرضه که توسط بانک معامله دار با اساس دارایی بانکی مشتری و یا با اساس چوکات قرضه که بانک به مشتری خود قایل شده است. مانند کارت بانکی کارت چک و غیره
2. کارت بدون صدور چک (در صورتیکه فروشنده یا عرضه کننده خدمت مستقیماً با حساب بانکی شخص ارتباط داشته باشد).

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

3. کارت قرضه غیر بانکی اما با ارتباط بانک معامله دار

✓ موازی با کارت بانکی و کارت چک یک نوع کارت دیگر (master .american express .visa card. card...) در جریان میباشد که از طرف بانک ها صادر نشده بلکه توسط موسسات خاص صادر می شود.

✓ این نوع کارت قرضه به اختیار آن مشتریان قرار میگیرد که طبق یک قرار داد جدا گانه از بانک معامله دار خویش کسب میکند و بانک معامله دار شماره حساب بانکی و حدود استفاده از حساب را با اطلاع موسسات صادر کننده قرضه میرساند.

✓ مشتری مکلف است سالانه یک حق الاجرت یا محصول به موسسه صادر کننده پردازد. محصول بانکی و مفاد قرضه به بانک معامله دار تادیه میگردد.

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

۴. کارت قرضه غیر بانکی بدون ارتباط بانک معامله دار

✓ در بعضی ممالک موسسات کارت قرضه در عین حال وظیفه بانک معامله دار را بطور مستقیم به عهده میگرد.

✓ درین حالت موسسات کارت قرضه مستقیماً بدارنده کارت قرضه یا مشتری یک حدود معین حق برداشت تعیین میکنند.

✓ موسسات کارت قرضه برداشت های پولی مشتری را مستقیماً با مالک کارت تصفیه میکنند یعنی مشتری باید مبلغ برداشت شده را دوباره به موسسه کارت مربوطه اعاده نماید.

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

۵. چک های سفری

- ✓ چک های سفری یکی از وسایل تادیات غیر نقدی اند که مخصوصا در اقتصاد توریستی مروج میباشد.
- ✓ این وسیله تادیات در مقایسه با کارت قرصه و پول نقد دارای خطر کمتر میباشد.
- ✓ چک های سفری توسط بانک های بزرگ که در جهان از شهرت خوب برخوردار اند صادر می شوند.
- ✓ از نگاه حقوق تجارت این چک ها دارای شکل حواله دستوری میباشد که تبادل آن به پول نقدیکه مبلغ آن بالای چک تحریر شده یک امر لازمی میباشد.
- ✓ مبالغ این چک به اسعار معتبر تحریر یافته است.
- ✓ درین چک امضاء ذیصلاح بانک و امضا شخص گرفته می شود.

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

۶. استفاده از کتاچه های پس انداز:

- ✓ با اساس موافقتنامه بین بانک ها و یا دفاتر پوستی بعضی ممالک به عمل میاید.
- ✓ پس انداز کننده گان میتوانند در برابر ارایه کتاچه پس انداز یک مبلغ معین را که حدود آن در موافقت نامه تثبیت شده است از بانکها برداشت نمایند.
- ✓ بعد از بوجود آمدن چک سفری، چک بانکی و کارت های قرضه استفاده از کتاچه های پس انداز کاهش یافته است.

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

۷. حواله های بانکی: دو نوع میباشد:

۱. حواله های بانکی به شکل پیشکی: قبل از استفاده خدمات و یا قبل از تسلیمی مال

تجارت بعمل میاید. این نوع حواله ها مخصوصا در اقتصاد توریزم خیلی مروج است مثلا هتل ها.

۲. حواله های بانکی به شکل بعدی: بعد از تسلیمی اموال و یا بعد از استفاده از

خدمات از طرف مشتری یا بایع به فروشنده یا عرضه کننده حواله می شود. ت مام حواله

های پولی در زمره انتقالات پولی قرار گرفته و در بیلانس تجارت قید میگردد.

وسایل تادیات در سیاحت و سفر

۱. چک های بانکی

- ✓ چک بانکی معمولا در ممالک اروپایی مروج میباشد. اما با بوجود آمدن کارت قرضه اهمیت آن رو به کاهش است.
- ✓ چک های بانکی هم طبق موافقه دو جانبه بین ممالک مورد استفاده قرار میگیرد.
- ✓ این نوع چک دارای شکل خاص بوده بالای آن کلمه یا مخفف چک اروپایی تحریر می شود.
- ✓ حد مبلغ برداشت هم روی این چک تعیین شده است.
- ✓ هرگاه چک مفقود گردد بپیه ها حاضر اند تا 90% مبلغ برداشت شده را به مشتری پرداخت نمایند.

وسایل تادیات در معاملات بین المللی

- ✓ برای انجام معاملات تجارت و مرادوت بین الملل و مخصوصا غرض انتقال پول موجودیت رابطه بانکی بین ممالک یک امر ضروری است.
- ✓ هرگاه در بین ممالک طرفین معامله یک رابطه بانکی موجود نباشد و خرید اموال بصورت نقد با مشکلات زیاد مواجه باشد درین حالت بعضی از نمایندگی های مالی وظایف ارتباط بانکی را به عهده میگیرند.
- ✓ برای اینکه انتقال پول بدون سکتگی میسر شده بتواند، بعضی موسسات مواصلاتی تاسیس شده اند که سهم آنها در انتقال پول خیلی مهم است، یکی ازین موسسات SWIFT میباشد.
- ✓ (society for worldwide interbank finance telecommunication) SWIFT جریانات پولی را در ممالک تسهیل میبخشد، هدف این موسسه عبارت از ایجاد ارتباطات بین بانک های مختلف در جهان است.

وسایل تادیات در معاملات بین المللی

۱. تادیه توسط چک بانکی :

✓ این نوع چک با چک های دیگر که منحیث وسیله تبادل معمولی مروج است فرق میکند، این نوع چک ها یک وسیله مستقیم تادیه را تشکیل میدهد.

✓ بانک معامله دار مشتری (بایع) یک چک تصدیق شده توسط بانک مرکزی یا بانک های بزرگ را که شکل حقوقی چک دستوری را دارد به مفاد فروشنده صادر میکند.

✓ فروشنده چک را به بانک معامله دار خود غرض حصول ارایه میکند، بانک معامله دار او چک را به نمایندگی های مرکزی غرض تصفیه میفرستد. و فروشنده با این ترتیب چند روز بعد از مواصلت پول به بانک معامله دارش مطلع می شود.

وسایل تادیات در معاملات بین المللی

۲. تادیه توسط SWIFT :

✓ این سیستم سریع ترین راه انتقال به خارج است، مشروط بر اینکه بانکهای معامله دار بایع و فروشنده عضو این موسسه باشند.

انتقال توسط این سیستم بدو شکل صورت میگیرد:

1. حالت عادی که مرسل الیه از وصول اطلاعاتیه به مرسل اطمینان نمیدهد.
2. مرسا الیه باید در مدت ۱۵ دقیقه به مرسل در قسمت اخذ اطلاعاتیه اطمینان دهد.

وسایل تادیات در معاملات بین المللی

۳. انتقال پول از طریق حواله تحریری:

✓ این شکل تادیه در تجارت اموال معمول میباشد، محتویات فورمه حواله باید بدقت کامل از طرف بانکهای معامله دار بایع خانه پری شود در غیر آن خطر تاخیر در انتقال بوجود می آید.

وسایل تادیات در معاملات بین المللی

۴. تادیات تیلگرافی:

✓ زمانی ازین وسیله استفاده میشود که بکار بردن سایر وسایل مطلوب نباشد. مثلا بقرض استفاده از تنزیل بایع از عجله کار گرفته از طریق حواله تلگرافی فوراً پول را به بانک معامله دار فروشنده حواله میکند.

شرایط تادیاتی

✓ یکی از نقاط مهم و جز اساسی قرار داد بین وارد کننده و صادر کننده طرز شرایط تادیه میباشد.

✓ علت اصلی این است که هرکدام طرفین عاقدین علاقه دارند تا خطراتیکه از ناحیه تادیه وجود دارد از طریق انتخاب شرایط مساعد تادیاتی از بین برود و یا اقل کاهش یابد.

✓ ۱ شرایط تادیاتی و خطرات متوقعه را که در قبال این شرایط نهفته اند عبارتند از :

شرایط تادیاتی

1. تادیه پیشگی :

- ✓ تادیه پیشگی آنست که بایع قبل از تسلیمی اموال التجاره به فروشنده مبلغ خریداری را جمعاً پردازد.
- ✓ تادیه پیشگی صرف برای بایع دارای خطر است ،بایع میتواند از طریق بیمه ویا توسط قرارداد از فروشنده ضمانت گیرد تا اموال به نوعیت معینه و وقت معینه به بایع تسلیم میگردد.
- ✓ بر علاوه بانک معامله دار فروشنده تضمین نماید که در صورت عدم رعایت قرارداد از طرف فروشنده مبلغ پرداخت شده را جمعاً یا قسماً به بایع واپس مسترد کند.
- ✓ زمانی از تادیه پیشگی استفاده میگردد که بایع عین جنس از سایر فروشندگان بوقت و نوعیت معین بدست آورده نتواند یا مصارف آن بلند باشد.

شرایط تادیاتی

۲. تادیه بیعانه:

درحالت بیعانه بایع مکلف است تا قبل از تسلیی اموال یک قسمت قیمت خرید را به فروشنده تادیه نماید

✓ پرداخت بیعانه معمولاً در قسمت محصولات سرمایوی (ماشین آلات بزرگ) مروج است.

✓ خطر این نوع تادیه نیز مانند پرداخت پیشکی است.

✓ درکل تادیه پیشکی و تادیه بیعانه به نفع فروشنده و به ضرر بایع است.

شرایط تادیاتی

۲. تادیه توسط برات یا سفته تجارتي :

✓ برات یکی از بااعتماد ترین و قدیمترین وسایل تادیاتی است که در تجارت ملی و بین المللی معمول میباشد.

✓ برات نه تنها وسیله تادیه میباشد بلکه وسیله بحیث وسیله تمویل و قرضه هم ایفای وظیفه مینماید.

✓ مدت حل برات تجارتي سه ماه میباشد و این نوع برات با تنزیل مجدد توسط بانک مرکزی کسب میشود.

✓ درین شکل تادیه خریدار با قبول برات از طریق امضا تعهد میدارد که پول مندرجه برات را بعد از سه ماه بفروشنده یا مالک برات تادیه میکند.

شرایط تادیاتی

- ✓ فروشنده میتواند برات را از طریق ظهر نویسی به یک تاجر دیگر یا به بانک معامله دار خود با تنزیل ارایه کرده و پول برات را قبل از بسر رسیدن میعاد آن بدست آورد.
- ✓ بانک معامله دار میتواند برات را با تنزیل مجدد به بانک مرکزی بفروش رساند و سیالیت نقده خود را افزایش دهد.
- ✓ شخص دومی به سومی و.... برات را میتوانند از طریق ظهر نویسی انتقال دهند. درین شکل تادیه خریدار با قبول برات از طریق امضا تعهد میدارد که پول مندرجه برات را بعد از سه ماه بفروشنده یا مالک برات تادیه میکند.

شرایط تادیاتی

3. سند قرضه تجارتي يا تعهد تحريري يا letter of credit :

✓ فروشندگان می‌خواهند قبل از عملیه فروش تعهد بانک خریدار رادر قسمت تادیه قیمت فروش حاصل کنند.

✓ باین طریق خریدار به بانک معامله دار خود مراجعه کرده تقاضای افتتاح یک سند قرضه را بمفاد فروشنده میکند و بانک معامله دار خریدار تعهد میکند که به مجرد ارایه اسناد تجارتي که شامل بارنامه، سند فروش، سند بجه و سند تشریح اموال میباشد آماده است تا یک مبلغ معین را بفروشنده یا بانک او پردازد.

✓ اسناد قرضه بدو نوع است (اسناد قرضه قابل فسخ و اسناد قرضه غیر قابل فسخ) که در تجارت بین الملل اسناد قرضه غیر قابل فسخ ترجیح داده میشود

شرایط تادیاتی

۴. خرید بقرضه:

- ✓ درین حالت خریدار اموال را از فروشنده بصورت قرضه تهیه میکند و مکلف نیست تا فوراً مبلغ خرید را تادیه کند.
- ✓ خطر تادیه درین نوع معامله کاملاً متوجه فروشنده میباشد.
- ✓ این معامله نوع معامله زمانی بوجود میآید که صادر کننده یک اعتماد زیاد بالای وارد کننده داشته باشد.

شرایط تادیاتی

۵. اسناد در برابر سند قبولی:

- ✓ درین شکل تادیه در عوض تادیه نقدی قبولی تادیه (یک نوع برات بنام accept draft) در برابر اسناد عرض اندام میکند.
- ✓ و یا بعبارت دیگر بایع مکلف است تا در مقابل ارایع اسناد تجارتي تعهد تحریری دهد که مبلغ معینه را بعد از انقضای مدت معین (سه ماه) به صادر کننده میپردازد.
- ✓ خطر که درین نوع تادیه برای فروشنده وجود دارد اینست که حق تصرف وی بالای اموال فروخته شده از بین می‌رود و در صورت عدم پرداخت نمیتواند اموال متذکره را بدست آورد.

شرایط تادیاتی

۶. تادیه بعد از تسلیمی یا اخذ اموال:

✓ این شکل تادیه به وارد کننده اجازه میدهد تا اموال را قبل از تادیه دریافت کند. اما بمجرد تسلیمی اموال باید مبلغ خرید را بلا وقفه به صادر کننده پردازد.

✓ خطر تادیاتی بیشتر متوجه صادر کننده میباشد زیرا صادر کننده اموال را بکلی از دست میدهد.

✓ بر علاوه خطر انتقال پول به مملکت صادر کننده هم وجود دارد.

شرایط تسلیمی

✓ شرایط تسلیمی اموال در پهلوی شرایط تادیه دارای اهمیت زیاد می باشد.

✓ نه تنها خطرات در تادیه و تغییر نرخ تبادل نهفته است بلکه در چگونگی تسلیمی اموال هم خطرات زیاد

وجود دارد. از آنرو در ساحه بین المللی سعی بعمل آمده است تا تسلیمی اموال به خریدار طبق قواعد خاص بعمل آید تا از این ناحیه از خطرات متوقعه به صادر کننده و وارد کننده جلوگیری بعمل میاید.

✓ اطاق تجارت بین المللی واقع در پاریس جمیع قواعد و شرایط تسلیمی را جمع اوری کرده در سال

۱۹۳۶ تحت عنوان international commercial terms و یا incoterms به نشر رساند و آخرین

تجدید نظر درین مورد در سال ۲۰۱۸ صورت گرفته است که یک عده شرایط مهم آن طبق مسوده

۲۰۱۸ عبارتند از:

۱. از محل کار ex works

- ✓ طبق این قرار داد موافقه می شود که خریدار کالا های خریداری شده را از فابریکه فروشنده ، محل تجارت فروشنده، دفتر و یا گدام فروشنده تسلیم شود.
- ✓ فروشنده نیاز به بار گیری اجناس در کامیون و یا کشتی ندارد و این همه مسولیت خریدار میباشد.
- ✓ این یک شرط بسیار مناسب برای فروشنده میباشد.

۲. محل تحویلی اموال: FCA—Free Carrier

✓ طبق این قرار داد موافقه می شود که تمام مسولیت حمل و نقل کالا های تجارتي را تا یک محل مشخص فروشنده به عهده گیرد.

✓ بنابراین فروشنده مسولیت دارد تا برای حمل و نقل کالاهای تجاری و اسناد مربوطه برنامه ریزی نماید.

۳. پرداخت حمل و نقل : CPT—Carriage Paid To

✓ این قرار داد نسبت به قرارداد FCA به جزییات رفته و مشخص میکند که فروشنده هزینه حمل و نقل کالا ها را تا به محل که از طرف خریدار تعیین شده است پردازد.

✓ تمام خطرات از فروشنده به خریدار زمانی انتقال می نماید که کالا ها به محل تعیین شده برسد.

۴. پرداخت بیمه و حمل و نقل: CIP—Carriage and Insurance Paid (TO):

✓ طبق این قرار داد فروشنده مصارف حمل و نقل و مصارف بیمه را تا محل که از طرف خریدار تعیین شده است میپردازد.

✓ سطح پوشش بیمه توسط icc یا اطلاق تجارت بین المللی تعیین شده و اگر آنها درخواست بلند تر سطح بیمه داشته باشند باید در قرار داد ذکر گردد.

۵. تحویل دهی در سرحد یا ترمینال DAT—Delivered At Terminal

✓ طبق این قرار داد تمام هزینه ها تا زمان تحویل به ترمینال تعیین شده (یک بندر یا یک خلیج) به دوش فروشنده بوده و همچنان فروشنده مسول تخلیه کالا در ترمینال میباشد.

✓ توصیه میگردد تا ترمینال به صورت واضح مشخص گردد.

۶. تحویل دهی در یک جای مشخص (DAP) Delivered At Place

✓ فروشنده کالا را در یک محل معین که از طرف خریدار تعیین گردیده تحویل میدهد.

✓ به اساس قانون icc تخلیه کالا مسولیت خریدار می باشد.

✓ همچنان خریدار مسولیت دارد تا عوارض گمرکی و مالیات را پرداخت نماید.

۷. تحویل به گمرک با پرداخت گمرک DDP—Delivered Duty Paid

✓ فروشنده مسول تحویل دهی کالا در محل مشخص شده توسط خریدار
میباشد.

✓ فروشنده تمام عوارض گمرکی و مالیات مربوط به کالا را پرداخت می
نماید.

Maritime-Only Terms

۱. تحویل دهی رایگان در کنار کشتی FAS—Free Alongside Ship

✓ طبق این قرار داد فروشنده به کنار کشتی جنس را برای خریدار تسلیم می نماید.

✓ در شرایطی از این قرار داد استفاده میگرد که فروشنده بتواند کالا ها را در کنار سایر کالا های غیر کانتینری قرار دهد.

✓ خطر حمل و نقل کالا در کنار کشتی تا هنگامی که به بندر می رسد و بارگیری می شود بالای فروشنده است.

FOB—Free on Board

۹. تسلیمی روی عرشه کشتی:

✓ طبق این قرار داد فروشنده جنس را روی عرشه کشتی به خریدار تسلیم میکند.

✓ تمام مصارف و خطرات تا کشتی بالای فروشنده بوده و بعد از بارگیری خطرات به خریدار انتقال می کند.

۱۰. هزینه بار و مصارف حمل و نقل: Cost and Freight (CFR)

✓ طبق این قرار داد فروشنده مسولیت تحویل دهی کالا را الی نقطه پایانی به عهده میگیرد.

✓ فروشنده تمام مصارف بار چالانی و حمل و نقل را به عهده دارد.

۱۱. مصارف بیمه و مصارف حمل و نقل: CIF—Cost Insurance and freight

✓ طبق این قرار داد مصارف بیمه و مصارف حمل و نقل کالا الی یک بندر معین توسط فروشنده پرداخت میگردد.

1. RISK TRANSFER POINT FROM SELLER TO BUYER.

LEGEND

WHEN **RISK** TRANSFERS FROM **SELLER** TO **BUYER**

- Mode of Transportation: ALL
- Ocean & inland waterways only
- Risk
- Seller
- Buyer

EXW Ex Works		RISK TRANSFERS TO BUYER: When conveyance arrives at SELLER's premises where goods are ready for transport.
FCA Free Carrier		RISK TRANSFERS TO BUYER: When vehicle arrives at named place, ready for unloading.
CPT Carriage Paid To		RISK TRANSFERS TO BUYER: When goods are taken in charge by carrier.
CIP Carriage & Insurance Paid To		RISK TRANSFERS TO BUYER: When goods are taken in charge by carrier.
DAT Delivered at Terminal		RISK TRANSFERS TO BUYER: When goods have been delivered & unloaded at a specified place inside the destination terminal.
DAP Delivered at Place		RISK TRANSFERS TO BUYER: When goods arrive at destination. BUYER is responsible for unloading.
DDP Delivered Duty Paid		RISK TRANSFERS TO BUYER: When goods arrive at destination. BUYER is responsible for unloading.

OCEAN & INLAND WATERWAYS ONLY. In most cases, use only for bulk cargos (e.g. oil, coal etc.) & non-containerised goods where the exporter loads goods directly onto the vessel.
Point of Risk transfer from seller to buyer is different between OCEAN & INLAND WATERWAYS ONLY & ALL MODES OF TRANSPORTATION. Example: FOB (Free on Board) risk transfers when goods have been loaded on board the Vessel. FCA (Free Carrier) risk transfers when the goods have been taken in charge by the carrier.

FAS

Free Alongside Ship

FOB

Free On Board

CFR

Cost & Freight

CIF

Cost Insurance & Freight

LEGEND

WHEN **RISK** TRANSFERS FROM **SELLER** TO **BUYER**

Mode of Transportation: ALL

Ocean & inland waterways only

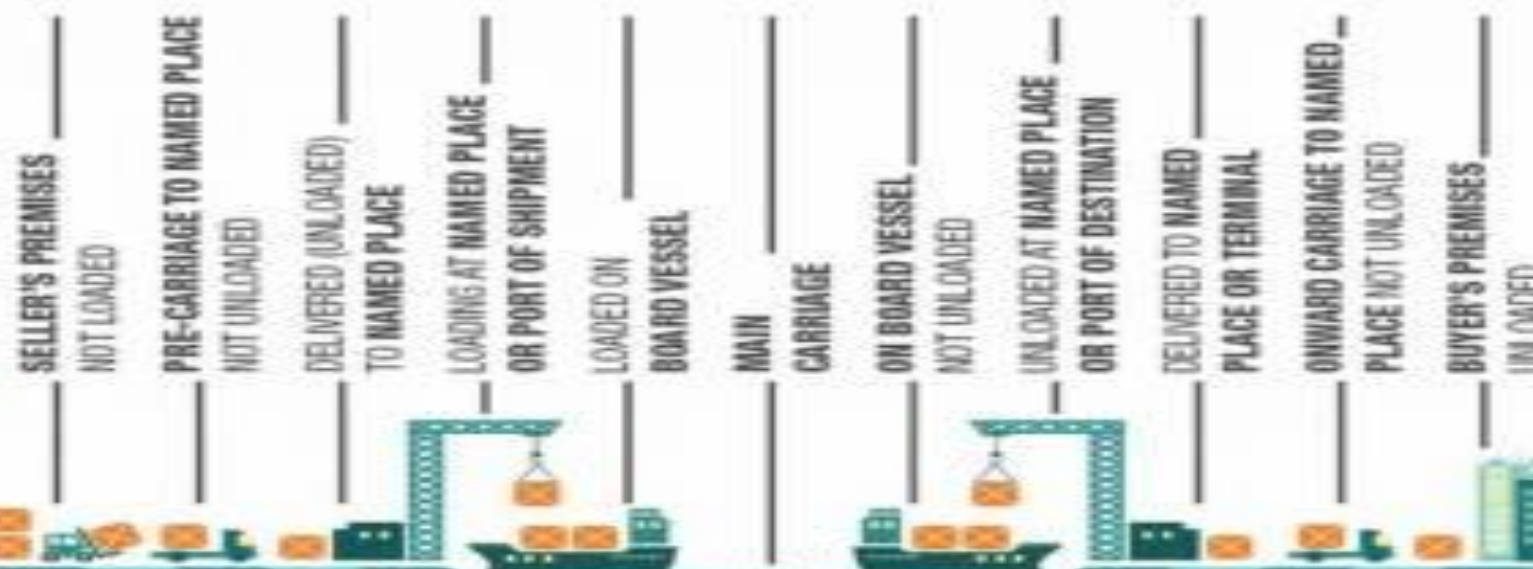
Risk

Seller

Buyer

2. RESPONSIBILITIES FOR COST OF BUYERS & SELLERS FOR SERVICES.

Service	Mode of Transportation: ALL							Ocean & inland waterways only			
	EXW	FCA	CPT	CIP	DAT	IDAP	DDP	FAS	FOB	CFR	CIF
Origin Warehouse	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays
Loading Goods	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays
Export Customs/Duty/Tax	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays
Inland Freight	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays
Terminal Charges	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays
Load on Vessel	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays
Ocean/Air Freight	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays
Insurance	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays
Dest/Port Charges	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Seller Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays
Duties, Taxes & Custom Clearance	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays
Delivery to Destination	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Seller Pays	Seller Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays	Buyer Pays

بیلانس تادیات

تعریف : بیلانس تادیات جدولی است که تمام معاملات اقتصادی فرا مرزی یک کشور را با کشورهای دیگر در یک دوره معین در برداشته و نمائی از حالت اقتصادی کشور را نشان میدهد. و یا

بیلانس تادیات یک مملکت عبارت از یک جدول منظم احصایوی تمام معاملات اقتصادی (اسعار، اجناس، خدمات، دارایی، طلبات، تعهدات و تحفه ها) میباشد که در یک دوره معین (معمولاً یک سال) بین ساکنین یک مملکت (افراد، خانواده ها، موسسات، تصدی ها و حکومت) و ساکنین ممالک دیگر انجام میابد.

بیلائس تادیات

✓ کدام شکل خاص برای بیلائس تادیات وجود ندارد ، هر مملکت و یا موسسه نظر به ضرورت اقتصادی خود اقلام مربوطه را شامل بیلائس های فرعی آن نموده است.

✓ بیلائس تادیات معمولا توسط بانک مرکزی و یا وزارت تجارت یک کشور ترتیب میگردد.

✓ از روی بیلائس تادیات سیاست های عمومی اقتصادی (سیاست های پولی ، سیاست های مالی) آینده یک کشور روی دست گرفته می شود.

محاسبه بیلانس تادیات

محاسبه بیلانس تادیات :

- ✓ درس‌نمایش بیلانس تادیات از سیستم محاسبه مضاعف استفاده بعمل می‌آید . ازین رو وقتی که یک معامله اقتصادی صورت می‌گیرد آن معامله در دو بیلانس ثبت گردیده در آخر گویا اگر تمام بیلانس‌های مشمول بیلانس تادیات گرفته شود پس تعادل به وجود می‌آید .
- ✓ عدم تعادل بیلانس تادیات عبارت از کسر و یا مازاد در حسابات مستقل بیلانس تادیات میباشد . که این کسر و یا مازاد توسط تغییرات در معاملات بیلانس‌های جبرانی تلافی میشود .

محاسبه بیلانس تادیات

✓ مقصد از بیلانس های مستقل یا معاملات مستقل درین جا معاملاتی است که برای تعادل یا عدم تعادل در بیلانس تادیات صورت نمیگیرد . بلکه آنها برای خود شان با تصامیم مستقل افراد ، مؤسسات ، تصدی ها و یا حکومت بعمل میآید . مثلاً صادر کنندهٔ قالین و یا کسیکه به دوست خود به خارج تحفه **صادر میکند** به فکر بیلانس تادیات نیست.

✓ سرمایه گذاری های طویل المدت، مصارف سفارت ها در خارج... همه به حیث معاملات مستقل یا بیلانس بالای خط شناخته می شوند.

محاسبه بیلانس تادیات

✓ مقابل آنها معاملات جبرانی قرار دارند که هدف آنها بوجود آوردن تعادل یا رفع کسر و یا مازاد در بیلانس تادیات است.

✓ در معاملات جبرانی بیلانس سرمایه کوتاه مدت ، ذخایر دولتی که شامل اسعار ، طلا غیر پولی و حق برداشت خاص SDR که بدسترس بانک مرکزی میباشد است . بلاخره اقلام توضیح نشده و اشتباهات درین حصه جمع میشود . این همه معاملات را بنام بیلانس های زیر خط و یا بیلانس های جبرانی هم یاد میکند

محاسبه بیلانس تادیات

✓ یک کسر بیلانس تادیات معنی دارد که در سر جمع بیلانس های مستقل و یا معاملات مستقل دپیت نظر به کریدت اضافه تر باشد .

✓ لهذا در حالت یک کسر بیلانس تادیات این کسر با اصدار اسعار یا طلا یا حق برداشت خاص در بیلانس ذخایر رسمی چاره میشود . یعنی این ذخایر اسعاری و طلائی و حق برداشت خاص بانک مرکزی کم می شود تا چاره کسر معاملات مستقل شود.

محاسبه بیلانس تادیات

✓ برخلاف اگر در سرجمع بیلانس های مستقل یا بالای خط یک مازاد وجود داشته باشد ، یعنی سرجمع کزیدت به مقایسه سر جمع دیتت بزرگتر باشد ، پس تعادل در صورت پیدا میشود که بیلانس های زیر خط تغییر کند .

✓ چنانچه درین صورت ذخایر اسعاری ، طلای پولی و حق برداشت خاص بانک مرکزی اضافه میگردد.

محاسبه بیلانس تادیات

در درج معاملات در بیلانس تادیات از اساسات ابتدایی محاسبه مضاعف یا دو جانبه استفاده کرده و در هر معامله دو جنبه آن مطالعه میشود (دپیت و کریدت) .

به عبارت دیگر هر معامله در دو جا ثبت میگردد. اگر تمام معاملات اقتصادی یک مملکت با خارج در ظرف یک سال به این طریق ثبت گردد پس در اخیر سال مجموع دپیت مساوی به مجموع کریدت شده به این طریق بیلانس تادیات متعادل میشود.

ساختن بیلانس تادیات

✓ اقتصاد دانان بجای مفاهیم دپیت و کرپیت مفاهیم شبیه دیگر را هم با ارتباط بیلانس تادیات مورد استعمال قرار دادند. تا در پیروی اهداف خاص شان ممد واقع شود.

✓ مثلا : تادیات و درآمد ، استعمال وجوه و منابع وجوه ، جریان به خارج (out flows) و جریان از خارج (inflows) ، واردات و صادرات ، اکتیف و پسیف ، دارایی ها و مقروضات یا بدیهی ها....

✓ اما برای جلوگیری از ابهام اصطلاحات استعمال دپیت و کرپیت بر جوره از مفاهیم دیگر مرجح دانسته می شود.

✓ به دپیت یک علامه منفی (-) و برای کرپیت یک علامه مثبت (+) میگذاریم.

ساختمان بیلانس تادیات

معاملات ذیل باعث یک معامله دیتی در بیلانس تادیات میشوند.

- بدست آوردن اجناس و خدمات از خارج (واردات اجناس و خدمات)
- دادن تحفه ها و انتقالات بلاعوض به خارج (بیلانس تحایف یا انتقالات یک جانبه)
- بدست آوردن دارایی از خارج (بیلانس سرمایوی درازمدت « سرمایہ گذاری مستقیم خصوصی و سرمایہ گذاری دولتی »)

معاملات ذیل باعث یک معامله کپدتی در بیلانس تادیات میشوند.

- + دادن اجناس و خدمات به خارجی ها (صادرات اجناس و خدمات)
- + اخذ تحفه ها و انتقالات یک جانبه از خارجی ها (بیلانس تحایف و انتقالات یک جانبه)
- + دادن دارایی به خارجی ها یا اضافه شدن مقروضیت خارجی ها (بیلانس سرمایوی درازمدت و افزایش ((بیلانس حسابات و ذخایر رسمی مانند سرمایہ کوتاه مدت طلا حق برداشت خاص و غیره)).

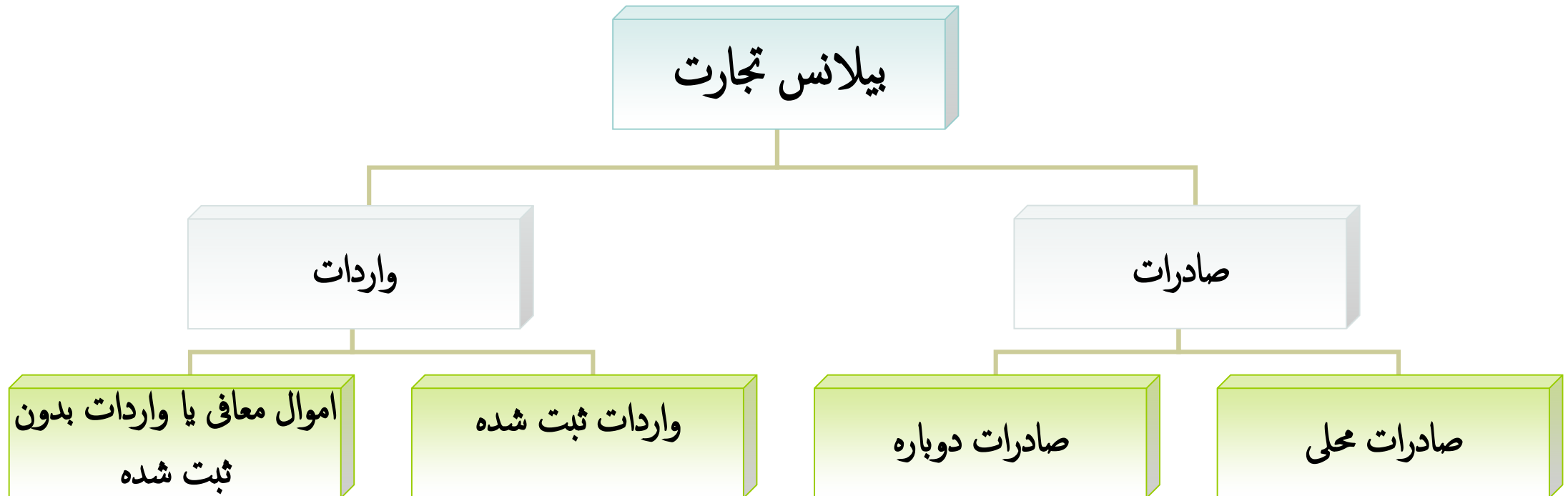
ساختمان بیلانس تادیات

بیلانس عمومی	شماره	نوع بیلانس	درآمد اسعاری (+)	مصرف اسعار (-)
شماره ۱ و ۲ بیلانس فعالیت	۱	بیلانس تجارت	صادرات اجناس	واردات اجناس
	۲	بیلانس خدمات	صادرات خدمات	واردات خدمات
شماره ۱، ۲ و ۳ را بیلانس جاری	۳	بیلانس تحایف	واردات تحایف	صادرات تحایف
شماره ۱، ۲، ۳، ۴ بیلانس اصلی	۴	بیلانس سرمایه دراز مدت	واردات سرمایه	صادرات سرمایه
	۵	بیلانس سرمایه دراز مدت	واردات سرمایه	صادرات سرمایه
شماره ۱-۷ عموماً بیلانس تادیات	۶	بیلانس ذخایر حکومتی و جبرانی	افزایش در دارای های رسمی	تنقیص در دارای های رسمی
	۷	اشتباه هات و مبالغ توضیح نا شده	افزایشات	تناقصات

بیلانس های مشموله بیلانس تادیات

درین قسمت بیلانس های مشموله بیلانس تادیات را به ترتیب اهمیت عمومی شان توضیح میداریم.

۱. **بیلانس تجارت** : عبارت از جدولی است که تمام معاملات اقتصادی اجناس و کالاهای را که از یک کشور با کشورهای دیگر صورت میگیرد نشان میدهد.

بیلانس های مشموله بیلانس تادیات

۲. بیلانس خدمات :

✓ بیلانس خدمات نشان دهنده این است که کشوری چه اندازه خدمات را صادر نموده و یا وارد می نماید.

✓ خدمات میتواند از سوی یک کشور به کشورهای دیگر صادر شود و یا اینکه از کشورهای دیگر به کشوری وارد شود که همه خدمات وارد شده و صادر شده یک کشور ثبت بیلانس تادیات شده و بنام بیلانس خدمات یاد میگردد.

✓ این بیلانس جمیع اقلام خدمات منقلاقی ، انواع حق الزحمه انتقالات و مواصلات اخبار ، مصارف توریست ها ، خرید و فروش پاتنت ها و جواز نامه ها ، تادیات برای پایگاه های نظامی در مملکت دیگر ، مصارف شعبات قنصلگری و سفارت خانه ها... را در بر دارد.

بیلانس های مشموله بیلانس تادیات

۳. بیلانس تحایف و یا انتقالات یک جانبه:

✓ این بیلانس شامل تحفه های است که افراد ، موسسات و حکومتات به مردم ، موسسات و یا حکومتات ممالک دیگر بدون انتظار تادیه مالی آن میدهند.

✓ قلم مهم این بیلانس شامل تادیات بلاعوض پولی ، جنسی ، تکنیکی است. همچنان فرستادن پول توسط کارگران و فامیل های مهاجر به بازمانده گان در ممالک اصلی و تادیات غرامات جنگ شامل این بیلانس می شود.

✓ سه بیلانس ذکر شده را جمعاً بنام بیلانس معاملات جاری یاد میکنند زیرا تمام معاملات مندرج این بیلانس ها از تولید جاری اجناس و خدمات منشا میگیرد. از این رو این بیلانس با عاید ملی ارتباط قریب دارد.

بیلائس های مشموله بیلائس تادیات

۴. بیلائس سرمایه طویل المدت (بیشتر از یک سال):

- ✓ این بیلائس شامل تعهدات و طلبات مالی به خارجی ها و از خارجی ها است.
- ✓ از نگاه نوعیت سرمایه گذاری ها به ارتباط بیلائس تادیات به دو نوع تقسیم گردیده است که عبارتند از.

1. سرمایه گذاری های مستقیم

2. سرمایه گذاری های غیر مستقیم

- ✓ از نگاه ملکیت هم سرمایه گذاری به دو نوع است.

1. سرمایه گذاری های خصوصی

2. سرمایه گذاری های دولتی

بیلائس های مشموله بیلائس تادیات

✓ ممالک داین شامل انهای اند که از درآمد ربح سرمایگذاریهای خود در مملکت دیگر سرمایه گذاری می کنند.

✓ در مقابل ممالک مقروض آنهایی اند که سرمایه بسیار وارد کرده ولی به مرحله نرسیده اند که با مثبت شدن بیلائس جاری کسر بیلائس تادیات خود را از بین ببرند.

✓ یک مملکت تحت شرایط ذیل در مملکت دیگر سرمایه گذاری می نماید:

(1) اضافه صادرات داشته باشد و یا بیلائس تحایف آن مثبت باشد $i=x-m$.

(2) پس انداز مجموعی یک مملکت بیشتر از سرمایه گذاری های داخلی آن باشد.

(3) در صورتی که سرمایه گذاری در خارج جالبتر باشد (دارای نرخ سود بلندتر باشد).

بیلانس های مشموله بیلانس تادیات

۵. بیلانس سرمایه کوتاه مدت:

✓ این بیلانس ناشی از وضع بیلانس جاری بوده زیرا اگر این بیلانس مثبت باشد باید مملکت دیگر ذخایر اسعاری سیال را به آن مملکت صادر کنند.

✓ معمولا وارد نمودن سرمایه کوتاه مدت در حالتی صورت میگیرد که وسایل داخلی و قروض بین المللی برای تعادل بیلانس تادیات کفایت نکرده باشد.

✓ ممکن این انتقالات بدون رعایت بیلانس تادیات صورت گیرد. انگیزه که سبب انتقالات سرمایه کوتاه مدت میگردد عبارتند از:

(1) انگیزه عاید: نرخ بلند سود اسناد بهادار

(2) انگیزه احتکار: تغییر ارزش پول

(3) انگیزه ترس: عدم استقرار سیاسی، تورم پولی....

بیلانس های مشموله بیلانس تادیات

۶. حساب ذخایر رسمی:

✓ این بیلانس نماینده کسر و یا مازاد بیلانس تادیات بوده درین بیلانس اسعار ، طلا غیر پولی، و SDR شامل است.

✓ اگر در یک دوره خاص مثلا یکسال ذخایر اسعاری و طلای مملکت کم گردد معنی میدهد که مملکت متذاکره مواجه به یک کسر بیلانس اصلی خودبوده، این کسر را با صدور اسعار و طلا پوره کرده است.

✓ بر خلاف اگر در ظرف یک سال این ذخایر اضافه گردد، معنی میدهد که بیلانس اصلی مثبت بوده است.

بیلانس های مشموله بیلانس تادیات

۷. اقلام توضیح نا شده و اشتباهات:

✓ این اقلام شامل آن اقلامی اند که به بیلانس های دیگر شامل آن نمی باشند و در اثر اشتباهات در جمع اوری احصایه ها بوجود آمده اند. در چنین یک حالت عدم تعادل در بیلانس تادیات بوجود می آید.

✓ این بیلانس در ممالک رو به انکشاف که احصایه های دقیق ندارند بزرگتر میباشد.

تعادل بیلانس تادیات و میکانیزم تعادلی از طریق قیم

مفهوم تعادل :

ما در اینجا از دو نوع تعادل صحبت مینماییم اول تعادل از نگاه محاسبوی و تعادل از نگاه اقتصادی .

1: تعادل از نگاه محاسبوی :

در سمت کریدت تمام منابعی که قوای خرید از آنها بدست آمده و در سمت دبیت اقلامی نشان داده شده اند که طرز استفاده این منابع را ارایه میکنند. یک عدم تعادل در بیلانس تادیات دایمی نمیشد زیرا یک مملکت کسر بیلانس را باید از ذخایر اسعاری پردازد و یا از خارج قرض کند.

2: تعادل از نگاه اقتصادی :

یک بیلانس تادیات در صورتی دارای مازاد است که مقدار موجود ذخایر اسعار و طلا در سیستم بانکی یک مملکت در یکدوره اضافه گردد در صورتیکه کم شود میتوان از کسر صحبت کرد.

میکنیم تعادلی از طریق قیمت تحت شرایط نرخ تبادل آزاد

دانستن ارجاعیت عرضه و تقاضای اسعار برای اتخاذ تصمیم تغییرات نرخ تبادل بسیار مهم میباشد. یک تقلیل ارزش از یک طرف قیمت اجناس وارداتی را به پول داخلی زیاد میسازد و یا ثابت میگذارد از طرف دیگر قیمت اجناس تعویض وارداتی و صادرات به پول داخلی بلند میروند از این رو اثر تورم پولی را به بار میآورد.

نظریه تساوی قوای خرید:

در صورتیکه بیلانس تادیات یک کشور متعادل نباشد از نظریه قوای خرید میتوان آن نرخ تبادل تعادلی را پیدا کرد که بیلانس را متعادل سازد، این نظریه را *gustav cassell* سویدنی مطرح کرده است و به دو نوع است.

1. نظریه تساوی مطلق قوای خرید: این نظریه بیان میدارد که نرخ تبادل تعادلی مساوی به نسبت سطح قیم در دو مملکت است. $R_{ab} = p_a / p_b$ نرخ تبادل بین مملکت a و b = قیمت در مملکت a / قیمت در مملکت b

2. نظریه تساوی نسبی قوای خرید: $R_{ab1} = (p_a + p_{a0}) / (p_b1 + p_{b0}) * R_{ab0}$

R_{ab1} = نرخ تبادل در سال مطلوب، R_{ab0} = نرخ تبادل در سال اساس

تبادل بر اساس معیار طلا: یک معیار خودبخودی قیمت برای ایجاد تبادل است ، معیار طلا از ۱۸۸۰ الی آغاز جنگ جهانی موجود بود.

قیمت دلاری پوند برابر است با $(R = E/\$ = 113000/2322 = 4.67)$.

میکانیزم قیمت و مقدار پول: تبادل خود به خودی تحت شرایط معیار طلا از طریق میکانیزم قیمت و مقدار پول اجرا میشود . میکانیزم قیمت و جریان فلزات قیمتی توسط هیوم در سال ۱۷۸۲ . عرضه پول در مملکت دارای کسر طلا کم میشود و عرضه آن در مملکت دارای مازاد بلند میشود و در نتیجه صادرات مملت دارای کسر تشویق و واردات آن تا زمانی کم میشود که کسر از بین برود نظریه کم شدن یا از بین رفتن کسر از طریق کم شدن عرضه پول به نظریه مقداری پول استوار است .

$$Mv=PQ$$

V سرعت دوران یا جریان دست به دست پول ، P اندکس وسطی قیمت ، M مقدار پول ، Q تولید اجتماعی

میکانیزم تعادل بیلانس تادیات از طریق عاید

مقدمه: میکانیزم تعادل از طریق تغییرات در عاید به نظریه کینزیها استوار است.

تعیین عاید در یک اقتصاد بسته و خورد:

اقتصاد بسته اقتصادی است که با خارج روابط اقتصادی و تجارتی ندارد

1. تعیین عاید در یک اقتصاد بسته

$$Y = c(y) + I \quad \text{عاید} = \text{مصارف} + \text{سرمایه گذاری}$$

۲. ضریب در یک اقتصاد بسته

$$K = \Delta y / \Delta I = 1 / \Delta I = 1 / \text{MPS} = 1 / 1 - \text{MPC}$$

، MPC تمایل نهایی به مصرف ، MPS میل نهایی به پس انداز ، ΔY تغییر در عاید ، ΔI تغییر در سرمایه گذاری.

تعیین عاید در یک اقتصاد باز و خورد:

مقصد از اقتصاد خورد اقتصادیست که معاملات تجارتي آن ممالک طرف معامله آنرا و بازار جهانی را متاثر ساخته نمی تواند، و اقتصاد باز آن اقتصاد ملی را خوانند که با ممالک دیگر معاملات اقتصادی و تجاری داشته باشد. مقصد از تابع واردات عبارت از روابط بین واردات یک مملکت و عاید ملی آنست، تغییر در واردات که ناشی از تغییر در عاید ملی است بنام تمایل نهایی واردات یاد میشود. (APM میلان وسطی واردات، M واردات، Y عاید ملی)

$$APM = M/Y$$

$$ny = MPM/APM$$

ny ارتجاعیت واردات بر اساس عاید، MPM میل نهایی به واردات

تعیین عاید تعادلی در یک اقتصاد باز و خورد

$$Y = C + S + M, \quad Y = C + I + X$$

$$I + X = S + M$$

ضریب تجارت خارجی

$$K = 1/MPS+MPM$$

طریقه یا روش جذب

در روش جذب تعادل از طریق قیمت و عاید ترکیب شده اثر تغییرات تابع عاید را در جریان بهبود کسر بیلانس تادیات یک کشور که از طریق بلند بردن نرخ تبادل یا کم ارزش ساختن پول صورت میگیرد. را مطالعه میکند. اگر A را بنام جذب حقیقی داخلی یا $(C+I)$ بگیریم و بیلانس تجارت یا $(X-M)$ را به B نشان دهیم پس:

$$Y=A+B$$

تعادل از طریق پول و نتیجه تعادلات خود بخودی

اگر نرخ تبادله آزاد نباشد یک کسر در بیلانس تادیات ، مقدار عرضه پول آن کشور را کم میکند . پولی ها monetarist عقیده دارند که تغییر در عرضه پول بیلانس تادیات را از طریق تغییر قیم متاثر میسازد ، در حالیکه کنیزی ها عقیده دارند که تغییر در عرضه پول از طریق تغییر در نرخ سود بالای بیلانس تادیات اثر میگذارد.

میکانیزم های خود بخودی تعادل بیلانس تادیات (عاید ، قیمت و پول) بعضی نواقص هم دارد:

نخست نقص یک سیستم نرخ تبادله آزاد تموجات سریع و زیاد نرخ تبادله است و به جریان تجارت بین الملل هم صدمه وارد میکند. تحت سیستم نیمه آزاد نرخ تبادله مقامات پولی میتوانند ارزش پول داخلی را کمتر از آنچه هست تعیین کنند. اما این روش به ضرر ممالک دیگر تمام میشود ، ازینرو شاید ممالک دیگر هم عمل بالمثل نمایند.

کنترل مستقیم برای تعادل بیلانس تادیات

کنترل مستقیم برای جلوگیری از عدم تعادل بیلانس تادیات بدو گروه تقسیم شده دسته اول مراقبت تجارتي مانند تعرفه ها سهمیه ها و دیگر محدودیت ها بر جریان اجناس در ساحه بین المملی و دوم مراقبت پولی یا نرخ تبادلیه مانند وضع محدودیت ها بر جریان سرمایه و استفاده از نرخ تبادلیه متعدد علاوه بر مراقبت مستقیم به شکل کنترل مزدها و کنترل قیم هم شده می تواند.

از کنترل نرخ تبادلیه و یا کنترل پولی در ممالک پیشرفته زمانی استفاده می شود که چنین ممالک به کسر بیلانس تادیات مواجه باشند.

امروز اکثر ممالک روبانکشاف که به کسر بیلانس تادیات مواجه اند از سیستم نرخ تبادلیه متعدد استفاده میکنند. یعنی بر واردات اجناس لوکس و تجملی نرخ تبادلیه بلند و بر واردات اجناس ضروری و مصرفی نرخ تبادلیه پایین وضع میکنند.

میکانیزم پولی تعادل بیلانس تادیات

میکانیزم پولی تعادل بیلانس تادیات توسط دو تن به نامهای R. Mendel و H. Johnson در اواخر دهه 1960 در مکتب شیکاگو توضیح گردید، طبق این روش پول نقش اخلاص کننده و ایجاد کننده تعادل در بیلانس تادیات می باشد.

طبق نظریه پولی ها یک کسر در بیلانس تادیات ناشی از اضافه عرضه پول نظر به تقاضای آن در یک مملکت می باشد که توسط خارج شدن پول به خارج از بین رفته و یک مازاد بیلانس تادیات ناشی از اضافه تقاضای پولی بوده که این اضافه تقاضا با جریان پول از خارج اقناع می گردد.

فرق بین روش پولی ها و روش عنعنوی ها متوجه قسمت پایانی تادیات (بیلانس اسعار و طلا و بیلانس های توافق رسمی) می باشد و روشهای عنعنوی متوجه قسمت بالائی بیلانس تادیات یا مافوق خط (بیلانس تجارت، بیلانس خدمات و بیلانس های بعدی) می باشد. و بعداً همه تغییرات را در ذخایر رسمی بررسی می کنند.

نکته : روش پولی ها ساده است اما خطرناک

سیاست های تجارتي در اقتصاد بين الملل

مقدمه

✓ اساس نظريه کلاسيک ها و نيو کلاسيک ها در اين است که تجارت آزاد برای همه کشور ها در برگیرنده منافع است.

✓ اما در صحنه تجارت بين المللی میان کشور مشاهده می شود که دولت ها به کنترل تجارت مبادرت می ورزند و در حقيقت سياست های تجارت آزاد تنها اهميت نظری و تاریخی می یابند.

✓ امروزی کشوری نیست که به نوعی در مسیر تجارت بين الملل محدودیت ایجاد نکند و به دلایل مختلف از سياست های حمایتی بهره نگیرد.

✓ چون چنین محدودیت های تجاری با روند بازرگانی و تجاری یک کشور سرو کار دارد آنها را سياست های بازرگانی نیز قلمداد می کنند.

اثرات تجارت آزاد

✓ یکی از مهمترین عوامل تجارت خارجی عبارت از تفاوت های کمی و کیفی عوامل تولید در اقتصاد های ملی میباشد.

✓ ممالکی در میدان رقابت بین المللی فایق تر اند که از عوامل وافرتر خویش که ارزان است بیشتر استفاده می نمایند، که درین صورت سطح تولید و استخدام و سطح زنده گی در همه ممالک بلند می رود.

✓ تجارت آزاد وابستگی های اقتصادی ممالک رو به انکشاف را به جهان پیشرفته زیاد تر ساخت و آنها به حیث مولدین مواد خام ماندند.

✓ صنایع جدید درین کشور ها نه تنها تاسیس نشده بلکه بر اثر رقابت صنایع ماشینی ممالک دیگر حتی صنایع دستی عنعنوی شان هم بورشکست مواجه شد.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

سیاست اشکال بازار:

✓ درین سیاست تجارت خارجی اشکال معین بازار در اثر خلق، تقویه، تشویق، و یا منع بازار تنظیم میگردد. دو حالت نهایی اشکال بازار را در نظر میگیریم:

الف) آزادی غیر محدود: در ساحه تجارت بین المللی یک مملکت هیچ گونه موانع مقابل ممالک دیگر ایجاد نکرده مطابق به اساس نظام اقتصادی بازار آزاد اتکاء می شود.

ب) انحصارات تجارت خارجی: این انحصارات معمولاً از طرف دولت ها (و آنها بیکه دارای اقتصاد پلان مرکزی) برای کنترل تجارت خارجی به منظور منفعت عامه، تحصیل عاید دولت و رشد اقتصادی تاسیس میگردند.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

سیاست قیمت

✓ با متاثر ساختن قیمت واردات و صادرات، معاملات و انتقالات اجناس ، خدمات و سرمایه به صورت مستقیم و غیر مستقیم تنظیم میگردند. مهمترین این وسایل عبارتند از:

(1) تعرفه ها : که بصورت مفصل بحث خواهند شد.

(2) اعانه و جواز : از این وسیله معمولا برای تقویه صادرات استفاده می شود یک قسمت مصارف تولیدی مولدین صادراتی از طرف دولت کار سازی می شود و یا این کمک ها بشکل معافیت های مالی، تضمینات دولتی برای صادرات، سیاست های تهیه سرمایه با سود ارزان... باشد.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

انواع اعانه: اعانه های به انواع ذیل تقسیم شده :

- (1) **اعانه موثره** : عبارت از تادیاتی است که اصلا دولت به صادر کننده پرداخته است.
- (2) **اعانه تعهد شده** : درین نوع اعانه تنها دولت به صادر کننده حصول عاید فروشش را تضمین داده، مخصوصا این نوع اعانه در صورتی به صادرکننده گان وعده می شود که اگر در مملکت طرف معامله عدم استقرار سیاسی و یا اقتصادی موجود باشد.
- (3) **اعانه های مستقیم** : دولت یک قسمت مصارف تولیدی صادرکننده را بر عهده گرفته آنرا تادیه می نماید.
- (4) **اعانه های غیر مستقیم** : دولت از گرفتن مالیات از بعضی از تصدیها صرف نظر می کند.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

۳. **خریداری های حمایتی:** برای آنکه قیمت جنس صادراتی در بازار های داخلی و بل اثر در بازار جهانی تقلیل نیابد ، دولت حاضر است تا اجناس را به یک قیم معین بخرد(مثلا خریداری های گندم در امریکا).

۴. **تثبیت قیمت اجناس صادراتی و وارداتی بشکل انحصاری:** دولت ها در ممالک سوسیالیستی اداره تجارت خارجی را بدست گرفته قیمت اجناس صادراتی را معمولا ارزانتر تعیین میدارند تا بازار های خارج را اشغال کند.

۵. **دمپنگ یا قیمت شکنی در تجارت:** عبارت است از صادرات یک کالا با قیمت کمتر از هزینه های تمام شد یا فروش کالا در خارج کمتر از قیمت داخلی.

✓ این وسیله سیاست اختلافی قیمت بوده هدف آن تقویه صادرات و اشغال بازار های بیگانه میباشد و به سه نوع است.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

- 1. دمپنگ مستمر یا دائمی (persistent D) :** تمایل دائمی یک انحصار گر داخلی به فروش کالا به قیمت کمتر از بازار داخلی در بازار های خارجی جهت حد اکثر کردن سود کل است. دامپنگ دائمی را بنام تبعیض بین المللی قیمت نیز یاد میکنند.
- 2. دمپنگ مخرب یا غارتگر (predatory D):** عبارت از فروش موقتی یک کالا در خارج با قیمتی کمتر از هزینه تولید یا قیمت کمتر از قیمت های داخلی به هدف اخراج کردن سایر رقبا از بازار .
- 3. دمپنگ تصادفی (sporadic D) :** عبار از فروش اتفاقی یک کالا در خارج با قیمت کمتر از هزینه تولید یا قیمت کمتر از قیمت های داخلی آن جهت تخلیه مازاد پیش بینی نشده کالا ها بدون آنکه باعث کاهش قیمت های داخلی گردد.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

✓ **از نگاه اقتصاد تصدی:** میتوان گفت که این سیاست معقول است. زیرا وقتی که یک تصدی با استفاده از صرفه جویی ها مقیاس تولیدات خود را اضافه میسازد اما امکان فروش تمام تولیدات در داخل میسر نیست، پس درست است تا یک قسمت تولیدات خود را با قیمت کمتر به خارج بفروشد .

✓ **از نگاه اقتصاد ملی :** گفته می شود دمپنگ موجب تقلیل تولید اجتماعی مملکت صادر کننده و کل جهان میگردد، زیرا ممکن است عوامل تولید در جاهای دیگر استفاده بهتر به عمل آید .

✓ **از نگاه اقتصاد جهانی:** دمپنگ تقسیم کار جهانی را برهم زده از این جهت وسایل مختلفه ممانعتی مقابل صادرات این تصدیها گرفته می شود. در عین زمان گفته می شود که سیاست تنزیل ارزش پول داخلی هم بصورت غیر مستقیم حکم دمپنگ را دارد.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

سیاست های مقدراری

سیاست های مقدراری کیت و نوعیت اجناس صادراتی و وارداتی را تثبیت میکند. انواع مهم ان عبارتند از:

(1) **منع صادرات و واردات:** صادرات یا واردات بعضی از اجناس مثلا از نگاه نظامی، صحی یا اقتصادی منع قرار داده می شود.

(2) **سهمیه ها:** محدودیت های مقدراری مستقیم بر تجارت بوده و یک وسیله تحدید مستقیم واردات میباشد که اثر آن به مقایسه تعرفه ها زیادتر است.

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

سیاست های مقدراری:

۳. جواز نامه های تجارتي: برای تنظیم مقدار واردات و صادرات مهم است، پیشرفته ترین و پر تبعض ترین وسیله سیاست تجارتي شمرده می شود. زیرا برای صادرات و واردات اجازه نامه ها بکار می رود.

۴. تثبیت مقدار صادرات و واردات: درین سیاست تمام مقدار و چگونگی صادرات و واردات از طرف شعبات دولتی تثبیت میشود. درین صورت در پهلوی این سیاست تعمیل سیاست های تعیین سهمیه و یا جواز نامه ها بی مورد است.

سیاست های اسعاری

هر سیاست اسعاری و پولی بالای تجارت خارجی اثرات ضمنی هم دارد. که در عین حال با تنظیم طرق تادیاتی و سیاست اسعاری دولت میتواند به صورت عمدی تجارت خارجی را تنظیم ورهبری نماید. که درین جمله سیاست های ذیل شامل است.

1. سیاست تورم پولی یا انقباض پولی: (انفلاسیون و دیفلاسیون)
2. سیاست نرخ تبادل: درین سیاست برخلاف سیاست بالا ارزش پول داخلی مقابل اسعار تغیر داده می شود. ۱. تنزیل ارزش ۲. تزئید ارزش
3. ۳. کنترل اسعار: تعادل بیلانس تادیات درین حالت با انحصار تجارت و معاملات اسعاری ممکن میگردد. اسعار، نرخ تبادل و تجارت همه به دست دولت میباشد

سیاست ها و وسایل تجارت بین المللی

قرار داد های تجارتي

برای انسجام و از بین بردن تضادهای طرفین معامله در تجارت، قرار دادهای تجارتي به حیث بهترین وسیله شناخته می شوند. درین قرار داد ها قدرت هر دو طرف و احتیاج شان برای معامله، شکل و چگونگی قرار داد را تعیین می کند. قرار داد های تجارتي از روی شکل و محتویات بدو حصه تقسیم میگردد:

1. قرار داد های تجارتي کلاسیکی (چندین جانبه):
2. قرار داد های تجارتي نیو مرکانتلیستی (دو جانبه):

تعرفه ها

تعرفه ها عبارت از مبالغی اند که با ورود و صدور و یا گذشتن اجناس از سر حد توسط یک دولت از مالکین آنها اخذ میگردد.

گویا تعرفه ها یک نوع مالیات غیر مستقیم بوده که از وارد کننده گان یا صادرکننده گان گرفته می شود. ولی بار آخرین آن بدوش مصرف کننده گان آن اجناس می افتد.

تعرفه های گمرکی مهمترین وسیله تحدید تجارت آزاد میباشد.

علل وضع تعرفه ها تعرفه ها

الف) دلایل اقتصادی:

1. تعرفه موجب ازدیاد تولید در صنایع حمایتی شده می‌گردد.
2. تعرفه موجب توسعه و خلق یک بازار داخلی می‌گردد.
3. تعرفه موجب ازدیاد قوه خرید می‌گردد.
4. تعرفه به حیث وسیله عمومی حمایتی اقتصاد ملی شناخته شده است.
5. تعرفه به حیث وسیله مساعد ساختن بیلانس تادیات
6. تعرفه برای منع واردات اجناس لوکس

علل وضع تعرفه ها تعرفه ها

الف) دلایل اقتصادی:

7. تعرفه ها به حیث وسیله ضد دمپنگ استفاده میگردد.

8. تعرفه موجب صرفه پول در داخل می شود.

9. تعرفه ها موجب افزایش استخدام در داخل می شود.

10. تعرفه ها به حیث وسیله تسویه مصارف تمام شد.

11. تعرفه به حیث وسیله حمایه مزدهای بلند

12. تعرفه به حیث وسیله تنوع تولید داخلی

13. تعرفه برای حمایه صنایع نو تاسیس

علل وضع تعرفه ها تعرفه ها

(ب) دلایل غیر اقتصادی:

1. صیانت ملی: تخصص و تقسیم کار جهانی در اثر تجارت آزاد وابستگی های اقتصادی را زیاد ساخته ولی در اوقات بحرانها و جنگ ها چنین وابستگی ها ممالک را به مضیقه اقتصادی دچار میسازد. از این رو ممالک میکوشند تا خودشان اجناس مختلف را تولید نمایند، ولو این عمل با تجارت حامی میسر گردد.
2. صیانت اجتماعی: حمایه بعضی طبقات از نگاه اجتماعی و سیاسی در یک ملت لازمی میباشد. مثلاً وضع تعرفه برای حمایه زارعین، طبقه زارع که در یک ملت یک طبقه محافظه کار و وفادار میباشد.

انواع تعرفه ها

الف) تعرفه های وارداتی:

این تعرف ها آنقدر مهم میباشد که وقتی امروز از تعرفه گمرکی صحبت می شود ، ناخود آگاه این تعرف ها به ذهن عبور میکند. این تعرفه ها انواع مختلف و نرخ های مختلف دارد.

هدف آنها طور عمومی تقلیل واردات خارجی به منظور حمایه صنایع داخل و یا تحصیل درآمد برای دولت میباشد.

انواع تعرفه ها

(ب) تعرفه های صادراتی: یک کشور ممکن است به دلایل مختلفی به وضع مالیات برکالاهای صادراتی اقدام کند. هدف این تعرفه ها شاید تسویه قیمت در ساحه بین المللی حمایه یک سکتور خاص و یا استفاده از یک موقعیت انحصاری باشد. همچنان در اکثر ممالک رو به انکشاف از این تعرفه ها غرض تهیه درآمد دولت استفاده میکنند.

استفاده از یک حالت انحصاری از وضع تعرفه های صادراتی در صورتی بیک ممالک فایده میرساند که

الف) مملکت صادرکننده در تولید جهانی یک جنس سهم بزرگ داشته و خودش در داخل آنرا مصرف نکند.

ب) ارتجاعیت تقاضا بر اساس قیمت باید بسیار کم باشد.

ج) جنس مورد تعرفه عوضی نداشته باشد و یا تولید عوضی آن و یا خود جنس در ممالک دیگر به مصرف بلندتر ممکن باشد.

انواع تعرفه ها

ج) تعرفه ترانزیتی : در صورتیکه یک جنس از یک مملکت به منظور واردات به یک مملکت دیگر می گذرد این نوع محصول گرفته می شود. هدف آن تقویه درآمد دولت و یاکم ساختن رقابت ممالک دیگر است.

د) تعرفه ها به اساس ارزش: تعرفه برحسب ارزش عبارت است از درصدی ثابت از ارزش کالاهای وارداتی یا صادراتی میباشد. مزیت این نوع تعرفه در آن است که بار تعرفه به وضاحت معلوم میباشد. نقص این درین است که تعیین ارزش واقعی شاید منجر به تقلبات گردد. تعرفه برحسب ارزش موارد استفاده بیشتری در مقایسه با سایر انواع تعرفه های دارد.

انواع تعرفه ها

ذ) تعرفه های خاص : این نوع تعرفه ها به اساس مقدار ، وزن ، حجم ، طول ، مساحت ، و غیره مقایسات بر اجناس وضع میگردد. مزیت آن اینست که مقدار یا خواص فیزیکی اجناس به اساس معیارات معین نسبت به ارزش آن اجناس آسانتر تعیین می شود. نقایص آن عبارتند از ۱. این نوع تعرفه اثر قهقراپی دارد ۲. بارت

ه) تعرفه ها به اساس ارزش: تعرفه برحسب ارزش عبارت است از درصدی ثابت از ارزش کالاهای وارداتی یا صادراتی میباشد. مزیت این نوع تعرفه در آن است که بار تعرفه به وضاحت معلوم میباشد. نقص این آن درین است که تعیین ارزش واقعی شاید منجر به تقلبات گردد. تعرفه برحسب ارزش موارد استفاده بیشتری در مقایسه با سایر انواع تعرفه های دارد.

سهامیه بندی واردات

مهمترین نوع محدودیت غیرتعرفه ای تجارت سهامیه بندی است. سهامیه بندی نوعی محدودیت مقداری مستقیم است که مقدار مجاز واردات را تعیین میکند.

آثار وضع سهامیه بندی واردات

از سهامیه بندی واردات میتوان برای حمایت از صنایع داخلی حمایت از بخش کشاورزی و یا تعدیل تر از پرداخت ها استفاده کرد سهامیه بندی واردات بعد از جنگ دوم جهانی در اروپای غربی بسیار متداول شد. امروزه کشورهای صنعتی از سهامیه بندی واردات جهت حمایت از بخش کشاورزی و کشورهای در حال توسعه جهت تشویق تولیدات صنعتی جانشین واردات و تعدیل تر از پرداخت ها استفاده میکنند.

مقایسه سهمیه بندی واردات و تعرفه بر واردات

1. با وضع تعرفه بر واردات هر افزایش در تقاضا باعث عدم تغییر قیمت و تولید داخلی می شود ولی مصرف و واردات در مقایسه با سهمیه بندی واردات بیشتر خواهد شد.
2. تفاوت مهم میان سهمیه بندی واردات و تعرفه بر واردات این است که سهمیه بندی با توزیع مجوزهای واردات همراه است. چنانچه دولت مجوزهای واردات را در یک بازار رقابتی به حراج نگذارد، دستگاہ های که چنین مجوزهایی را که دریافت میکنند یک نوع سود انحصاری بدست خواهد آورد. در چنین وضعیتی دولت باید در موارد نحوه توزیع مجوزهای واردات بین واردکننده گان بالقوه کالا تصمیمات لازم را اتخاذ کند.

سایر محدودیت های غیر تعرفه ای

سایر محدودیت های تجاری غیر از تعرفه بر واردات و سهمیه بندی واردات می پردازیم این محدودیت ها شامل محدودیت های دواطلبانه بر صادرات و سایر مقررات قانونی ، اداری و فنی میشود.

درسال های اخیر محدودیت های غیر تعرفه ای یا حمایت گرایی جدید به مثابه موانع جریان آزاد تجارت بین الملل نسبت به تعرفه ها اهمیت بیشتری یافته است و پس از جنگ جهانی دوم کل نظام تجارت جهانی به طور وسیع با چنین محدودیت های رو به رو شده است.

۱- محدودیت های اداری: محدودیت های اداری طیف گسترده ای را در بر میگیرد این محدودیت ها و دربرگیرنده تعیین قیمت ، محدودیت یک جانبه و دوجانبه ، محدودیت های فصلی ، بارزگانی دولتی ، تحریم های اقتصادی ممنوعیت موقت واردات ، مقررات صدور و بسیاری دیگر از موانع اداری تشکیلاتی میشود.

۲- محدودیت های فنی: استاندارد کالاها یکی از محدودیت های فنی مهم به شمار میآید. دولت ها با به وجود آوردن مقررات و استانداردهای فنی موانع جدی بر سه راه ورود کالاهای خارجی ایجاد میکند. بنابراین چنانچه محصولات خارجی حاوی استاندارد های داخلی نباشند.

۳. محدودیت های مالی: تعرفه گمرکی حقوق و عوارض صادراتی عوارض و تعرفه های جابه جایی عوارض آماری ، عوارض بندری و مخارج تحقیق که همه گی در تعیین قیمت کالاهای صادراتی نقش مهمی ایفا میکند به مشابه موانع مالی صدور کالا محسوب میشوند.

۴. محدودیت های دواطلبانه بر صادرات: یکی از مهمترین محدودیت های غیر تعرفه ای تجارت محدودیت دواطلبانه بر صادرات است. محدودیت دواطلبانه بر صادرات به وضعیتی اطلاق میشود که یک کشور وارد کننده کالا کشور دیگر را تشویق کند تا با توجه به احتمال اعمال محدودیت های تجاری بیشتر برای تمام کالاها زمانیکه کل یک صنعت داخل کشور در معرض تهدید قرار میگیرد ، صادرات خود را به طور دواطلبانه کاهش میدهد.

محصول گمرکی

محصول گمرکی عبارت از مبلغی است که بر صادرات یا واردات در مطابقت به طبقه بندی و اندازه های مندرج در تعرفه گمرکی وضع میشود.

محصولات گمرکی به کتگوری مالیات غیرمستقیم تعلق داشته و حین عبور اشیا از یک سرحد تادیه میگردد. چون گمرکات اقتصاد خارجی یک کشور را تحت تاثیر قرار داده و از این جهت امروز به حیث یکی از وسایل مهم سیاست تجارت خارجی بکار برده میشود.

گمرک عبارت از اداره دولتی است که امور گمرکی اموال صادراتی ، وارداتی ، ترانزیتی ، محموله مسافرین . . . را مطابق اسناد تقنینی گمرکی اجرا و کنترل می نماید.

انواع محصولات گمرکی بر طبق سمت حرکت اشعه

- ۱- گمرکات وارداتی: شامل عواید است که از محصولات گمرکی وضع شده بر بعضی اموال و اجناس که به منظور استفاده و یا فروش به مملکت وارد میگردد بدست می آید.
- ۲- گمرک های صادراتی: شامل عواید است که از محصولات گمرکی وضع شده بر بعضی اموال و اجناس که به منظور استفاده و یا فروش از مملکت صادر میگردد بدست میآید.
- ۳- گمرک های ترانزیتی: این نوع محصولات گمرکی هنگام انتقال امتعه از سرحد یک مملکت دریافت گردیده در حالیکه امتعه مذکور در داخل مملکت به فروش نرسیده بلکه به ممالک دیگر انتقال داده میشود

انتقال عوامل تولید بین کشورها

• در ساحه بین الملل رفت و آمد وسایل و عوامل تولید (سرمایه ، کار ، تکنالوژی) هم صورت گرفته میتواند و این انتقالات روز بروز روبه افزایش است.

• انتقال عوامل تولید بین کشورها از طریق سرمایه گذاری های بین المللی (سرمایه گذاری های مستقیم و غیر مستقیم) صورت میگیرد ، که در سرمایه گذاری های مستقیم شرکتهای چندین ملیتی نقش مهم دارد.

سرمایه‌گذاری‌های مالی (سرمایه‌گذاری‌های غیر مستقیم)

سرمایه‌گذاری‌های غیر مستقیم خریداری دارایی‌های مالی مانند اسناد قرضه و سهامی است که در مملکت وارد کننده سرمایه به نشر رسیده است.

سرمایه‌گذاری‌های مستقیم

سرمایه‌گذاری‌های مستقیم عبارت از سرمایه‌گذاری‌های حقیقی در فابریکه و اجناس سرمایه‌ی زمین، تعمیرات و غیره میباشد، این سرمایه‌گذاری‌ها توسط شرکتهای چندین ملیتی انجام میگردد.

در ساحه بین الملل سرمایه‌گذاری‌های مستقیم بیشتر استفاده میگردد چونکه سرمایه‌گذاری‌های غیر مستقیم بعد از جنگ جهانی اول و مخصوصاً دهه ۱۹۶۹ اهمیت خود را از دست داده است.

انگیزه و علل سرمایه گذاری های مالی

مهمترین انگیزه سرمایه گذاری های مالی بین المللی این است که بازده و درآمد این نوع سرمایه گذاری در خارج پیش از سرمایه گذاری در داخل است. چنان چه بازده اوراق قرضه یک کشور نسبت به بازده اوراق قرضه کشور دوم بیشتر باشد، افراد سایر کشور ها تمایل به خرید اوراق قرضه کشور اول دارد.

انگیزه و علل سرمایه گذاری های مستقیم خارجی

انگیزه های سرمایه گذاری های مستقیم در خارج معمولا مشابه به انگیزه سرمایه گذاری های مالی در سایر کشور های است، این انگیزه ها عبارت است از کسب در آمد و بازده بالا تر (ناشی از رشد بالا تر کشور های خارجی) قوانین مالیاتی مطلوب یا دستیابی و استفاده از یک ساختار اقتصادی پیشرفته و ریسک گریزی.

آثار گردش بین المللی سرمایه بر کشورهای سرمایه گزار و میزبان

1. گردش سرمایه در سطح بین الملل باعث افزایش کارایی در تخصیص عوامل تولید در سطح بین المللی شده و به دنبال آن تولید و رفاه جهانی افزایش میکند .
2. در حالت عدم اشتغال کامل نیروی کار سرمایه گذاری خارجی موجب کاهش سطح اشتغال در کشور سرمایه گزار و افزایش آن در کشور میزبان میشود.
3. انتقال سرمایه بین المللی بر بیلانس تادیات کشور سرمایه گزار و میزبان نیز تاثیر میگذارد ، زمانیکه سرمایه گذاری خارجی انجام میشود پرداختهای خارجی کشور سرمایه گزار افزایش میکند و باعث کسر بیلانس تادیات میگردد.
4. یک اثر دیگر مهم رفاهی سرمایه گذاری بین المللی استفاده از تفاوت نرخ مالیاتی و درآمد های خارجی کشور های مختلف است ، بطور مثال اگر نرخ مالیات بر درآمد در کشور امریکا ۴۰ درصد و در کشور انگلستان ۳۰ درصد باشد انتظار معقول اینست که شرکت امریکایی در انگلستان سرمایه گذاری کنند.

شرکت های چندین ملیتی

یکی از مهمترین تحولات اقتصاد بین الملل که پس از جنگ دوم جهانی رخ داد پیدایش و رشد شرکتهای چند ملیتی بود.

شرکتهای چندملیتی یا فراملیتی شرکتهایی هستند که مالکیت، کنترل، نظارت و هدایت تولید را در بسیاری از کشورها در دست دارند.

امروز بخش قابل توجهی از تولید جهانی در اختیار شرکتهای چندملیتی است و تجارت فرانشرکتی برخی از شرکتهای چند ملیتی نظیر تویوتا ، مرسدزبنز و جنرال موتورز با فروش سالانه ای معادل صدها میلیارد دلار شرکتهای بزرگی هستند که درآمدشان از مجموع درآمد ملی بسیاری از کشورهای کوچک بیشتر است. علاوه بر این امروزه مهمترین سرمایه گذاری های مستقیم بین المللی توسط شرکتهای چند ملیتی انجام می شود

تعاریف شرکت های چندین ملیتی

1. شرکت چندملیتی (Multinational Corporation) به شرکت‌هایی گفته می‌شود که در کشورهای خارجی، شرکت‌های کوچک ایجاد می‌کنند.
2. شرکتهای چند ملیتی ، شرکتهایی هستند که در راستای گسترش فعالیت خود در جهان به تأسیس یک شرکت فرعی، در کشوری غیر از کشور شرکت اصلی می پردازند. در شرکتهای چند ملیتی ، شرکت مادر (اصلی) تابعیت محل ثبت خود و شرکتهای فرعی تابعیت محل ثبت خود را دارند.
3. شرکتی که در یک کشور تشکیل شده اما تحت مقررات کشورهای دیگر هم فعالیت خود را انجام میدهد.

دلایل پیدایش شرکتهای چندین ملیتی

✓ دلیل اصلی پیدایش شرکتهای چندین ملیتی کسب سود رقابتی از طریق یک شبکه جهانی تولید و توزیع است ، این سود رقابتی با ادغام عمودی و ادغام افقی با شعبه های وابسته افزایش میآید.

1. ادغام عمودی: شرکتهای چندین ملیتی میتوانند از عرضه مواد خام خارجی خود وسایر کالاهای واسطه ای جهت رهایی از کمبود های که معمولا در بازار های خارجی وجود دارند اطمینان حاصل کنند.

2. ادغام افقی: بهتر میتوانند قدرت انحصاری خود را حفظ کرده و تقویت کنند ، و بالاخره محصولات خود را با شرایط و سلیقه های محلی هماهنگ سازند. سود این شرکتهای بستگی به صرفه جویی در تولید ، مسایل مالی ، تحقیق و توسعه و جمع آوری اطلاعات مربوط به بازار دارد.

مزایای شرکتهای چندملیتی

1. شرکتهای چندملیتی می‌تواند از تفاوت‌های ناشی از شرایط کشورها به خوبی بهره‌برداری نمایند. مثال اگر نرخ مالیات بر درآمد در کشور آمریکا ۴۰ درصد و در کشور انگلستان ۳۰ درصد باشد انتظار معقول اینست که شرکت امریکایی در انگلستان سرمایه‌گذاری کنند.
2. شرکتهای چندملیتی به دلیل برخورداری از امکانات وسیع مالی، فنی و مدیریتی می‌تواند برای ورود به بازارهای بین‌المللی و فعالیت در آنها از استراتژی‌ها و روش‌های بازاریابی مختلفی استفاده نمایند.
3. برخورداری از یک شبکه عرضه بین‌الملل، دارا بودن تاسیسات تولیدی در نقاط مختلف جهان و فعالیت شعبه‌های شرکت چندملیتی در چندین کشور این زمینه را فراهم می‌سازد که این شرکتهای در چندین کشور به طور هم‌زمان یک کالای جدید را در چندین بازار خارجی ارائه نمایند.

مشکلات ایجاد شده توسط شرکتهای چندین ملیتی در کشور سرمایه گذار

1. وارد شدن زیان به مشاغل داخلی و از بین رفتن مشاغل در اثر سرمایه گذاری های مستقیم خارجی . این مشاغل مشاغلی هستند که در تولید از نیروی کار ساده و نیمه ماهر استفاده میکنند، به همین دلیل اتحادیه های بزرگ کارگری در امریکا و سایر کشور های مهمان به سرمایه گذاری های مستقیم خارجی توسط شرکتهای چندین ملیتی مخالف اند.
2. صدور فناوری پیشرفته به کشور میزبان که این اقدام باعث از بین رفتن برتری مربوط به فناوری کشور مهمان در آینده خواهد شد.
3. این شرکتهای با ایجاد شعبه ها در کشور های دارای نرخ مالیاتی کمتر سبب کاهش عاید مالیاتی کشور مهمان میشود

مشکلات ایجاد شده توسط شرکتهای چندین ملیتی در کشور میزبان

1. تحت سلطه در آوردن اقتصاد کشور های میزبان : این ادعا در مورد کشور کانادا کاملاً صحیح است چونک ۶۰ درصد از سرمایه تولیدی این کشور متعلق به خارجیان است مخصوصاً امریکا چون ۴۰ درصد از سرمایه تولیدی این کشور را در دست دارد.
2. سرمایه گزاری انجام شده توسط شرکتهای چندین ملیتی در کشور میزبان در بخش معدن و تولید مواد خام موجب اعتراض مردم مخصوصاً معدن کاران خارجی شده است ، زیرا این شرکتها با پرداخت دستمزد اندک به کارگران کشور میزبان ، استفاده از روشهای نامتناسب با کشور میزبان ، عدم آموزش به کارگران محلی و استخراج بیش از حد منابع طبیعی باعث ایجاد مشکلات فراوان در کشور میزبان شده است

مهاجرت های بین المللی کار و اثرات اقتصادی آن

کار به مقایسه سرمایه در ساحه بین الملل کمتر متحرک است ، علت آن قوانین مهاجرت ممالک ، عوامل اجتماعی و وابستگی های فامیل و تفاوت ارزشها میباشد.

انگیزه های مهاجرت های بین المللی: دلیل مهاجرت های بین المللی اقتصادی و غیراقتصادی (سیاسی) است، مهاجرت های قرن ۱۹ بیشتر جنبه سیاسی و مذهبی داشته و مهاجرت های بعد از جنگ جهانی دوم علت اقتصادی داشته است .

مهاجرت ها دارای مصارف (از دست دادن مزد در دوره مهاجرت و کاریابی و مصارف روحی و اجتماعی از قبیل جدایی از خانواده و محیط آشنا، ضرورت آموزش شرایط محیط جدید و لسان...) و منفعت (مزد و عاید بلند نسبت به کشور قبلی) است.

ادامه...

ممالک اصلی مهاجرتها شکایت های زیادی دارند چون برای تربیه علمی و فنی آنها مصارف هنگفتی را متقبل میشوند ولی قبل از آنکه از نتیجه آن مستفید شوند ممالک پیشرفته آنها را میربایند، فرار مغزها با قوانین مهاجرت در ممالک پیشرفته مثل آمریکا، جرمنی و انگلستان تشویق گردیده است و همین قوانین بالای مهاجرت کارگران نیمه ماهر موانع زیادی ایجاد میکند.

Jaodiah bhagwati (اقتصاد دان هندی) وضع مالیه خاص ۱۵٪ بالای عاید افراد مهاجر و انتقال آن را برای کشور اصلی مهاجران پیشنهاد نمود. بعضی از مهاجرتها کوتاه مدت نیز بوده میتواند مانند مهاجرت برای تحصیل.

در سال ۱۹۵۱ در کنفرانس ملل متحد در مورد مهاجرین فیصله به عمل آمد که ممالک امضا کننده باید با اشخاصیکه دلیل مقنع برای تعقیب قضایی و سیاسی دارند پناهندگی دهند.

ادامه...

تغییراتی که بر مقررات پناه‌گزینی وارد شده است و پناه‌گزینان سیاسی را زیاد تر متأثر می‌سازد عبارتند از قاعده ممالکت سومی مصوون و اعطای ویزه موقتی میباشد ، قاعده مذکور بیان میدارد که اگر یک پناه‌گزین قبل از رسیدن به مملکتی که در آن پناه‌گزینی سیاسی میدهد از یک مملکت دیگری که مصوون تلقی میگردد گذشته باشد درخواست وی رد میشود . زیرا گفته میشود که شخص متزکره باید در مملکت قبلی (مملکت مصوون) درخواست میداد. که کشور جرمنی و استرالیا از قاعده فوق استفاده میکنند ، و کشورهای مثل انگلستان و آلمان ویزه موقتی که معمولاً برای سه سال است اعطا میکنند که کشور آلمان در سال ۱۹۹۴ برای پناه‌گزینان ۸۰۰۰ ویزه موقتی اعطا نموده بود.

ممالک پاکستان و ایران نیز با تقلید از ممالک پیشرفته بالای مهاجران افغانی روش سخت‌گیرانه وضع میکنند.